

Presidència de la Generalitat

LLEI 4/2023, de 13 d'abril, de la Generalitat, de Participació Ciutadana i Foment de l'associacionisme de la Comunitat Valenciana. [2023/4170]

Sia notori i manifest a tots els ciutadans i totes les ciutadanes que Les Corts han aprovat i jo, d'acord amb el que estableixen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del rei, promulgue la Llei següent:

Índex

Preàmbul
Títol Preliminar
Article 1. Objecte
Article 2. Fins
Article 3. Principis generals
Article 4. Àmbit d'aplicació
Article 5. Titulars del dret a la participació
Article 6. Drets de la ciutadania
Article 7. Obligacions de les administracions públiques
Article 8. Protecció de dades personals
Títol i. La participació ciutadana
Capítol I. Mecanismes de participació ciutadana
Secció primera. Disposicions generals
Article 9. Concepte
Article 10. Mecanismes de participació ciutadana
Secció segona. Processos de participació ciutadana
Article 11. Processos de participació ciutadana
Secció tercera. Iniciativa ciutadana
Article 12. Iniciativa ciutadana en l'àmbit de la Generalitat
Article 13. Iniciativa ciutadana en les entitats locals
Secció quarta. Participació en l'elaboració de normes i plans
Article 14. Disposicions generals
Article 15. Consulta pública prèvia
Article 16. Audiència ciutadana
Secció cinquena. Participació ciutadana en l'elaboració de pressupostos
Article 17. Definició
Article 18. Disposicions comunes al desenvolupament de processos de pressupostos participatius en l'àmbit de la Comunitat Valenciana
Article 19. Els pressupostos participatius en l'àmbit de la Generalitat Valenciana
Article 20. Pressupostos participatius en les entitats locals
Secció sisena. Consultes ciutadanes
Article 21. Consultes ciutadanes
Secció setena. Participació ciutadana en l'avaluació i seguiment de polítiques i serveis públics
Article 22. Avaluació i seguiment de les polítiques i serveis de la Generalitat
Article 23. Auditoria ciutadana
Article 24. Avaluació i seguiment ciutadà de les polítiques i serveis públics de les entitats locals
Capítol II. Òrgans i espais de participació ciutadana
Secció primera. Òrgans de participació ciutadana
Article 25. Òrgans de participació
Article 26. Composició
Article 27. Registre d'Òrgans de Participació
Article 28. Altres fòrums de participació
Secció segona. El Consell de Participació Ciutadana
Article 29. Objecte i composició del Consell de Participació Ciutadana
Article 30. Fins i funcions del Consell de Participació Ciutadana
Article 31. Consells comarcals de ciutadania activa
Secció tercera. El portal de participació ciutadana de la Generalitat
Article 32. Portal de participació ciutadana de la Generalitat
Títol II. Promoció de la participació ciutadana i de l'associacionisme

Presidencia de la Generalitat

LEY 4/2023, de 13 de abril, de la Generalitat, de Participación Ciudadana y Fomento del Asociacionismo de la Comunitat Valenciana. [2023/4170]

Sea notorio y manifiesto a todos los ciudadanos y todas las ciudadanas que Les Corts han aprobado y yo, de acuerdo con lo establecido por la Constitución y el Estatuto de Autonomía, en nombre del rey, promulgo la siguiente Ley:

Índice

Preàmbul
Títol Preliminar
Artículo 1. Objeto
Artículo 2. Fines
Artículo 3. Principios generales
Artículo 4. Ámbito de aplicación
Artículo 5. Titulares del derecho a la participación
Artículo 6. Derechos de la ciudadanía
Artículo 7. Obligaciones de las administraciones públicas
Artículo 8. Protección de datos personales
Título i. La participación ciudadana
Capítulo I. Mecanismos de participación ciudadana
Sección primera. Disposiciones generales
Artículo 9. Concepto
Artículo 10. Mecanismos de participación ciudadana
Sección segunda. Procesos de participación ciudadana
Artículo 11. Procesos de participación ciudadana
Sección tercera. Iniciativa ciudadana
Artículo 12. Iniciativa ciudadana en el ámbito de la Generalitat
Artículo 13. Iniciativa ciudadana en las entidades locales
Sección cuarta. Participación en la elaboración de normas y planes
Artículo 14. Disposiciones generales
Artículo 15. Consulta pública previa
Artículo 16. Audiencia ciudadana
Sección quinta. Participación ciudadana en la elaboración de presupuestos
Artículo 17. Definición
Artículo 18. Disposiciones comunes al desarrollo de procesos de presupuestos participativos en el ámbito de la Comunitat Valenciana
Artículo 19. Los presupuestos participativos en el ámbito de la Generalitat Valenciana
Artículo 20. Presupuestos participativos en las entidades locales
Sección sexta. Consultas ciudadanas
Artículo 21. Consultas ciudadanas
Sección séptima. Participación ciudadana en la evaluación y seguimiento de políticas y servicios públicos
Artículo 22. Evaluación y seguimiento de las políticas y servicios de la Generalitat
Artículo 23. Auditoría ciudadana
Artículo 24. Evaluación y seguimiento ciudadano de las políticas y servicios públicos de las entidades locales
Capítulo II. Órganos y espacios de participación ciudadana
Sección primera. Órganos de participación ciudadana
Artículo 25. Órganos de participación
Artículo 26. Composición
Artículo 27. Registro de Órganos de Participación
Artículo 28. Otros foros de participación
Sección segunda. El Consejo de Participación Ciudadana
Artículo 29. Objeto y composición del Consejo de Participación Ciudadana
Artículo 30. Fines y funciones del Consejo de Participación Ciudadana
Artículo 31. Consejos comarcales de ciudadanía activa
Sección tercera. El portal de participación ciudadana de la Generalitat
Artículo 32. Portal de participación ciudadana de la Generalitat
Título II. Promoción de la participación ciudadana y del asociacionismo

Capítol I. Mesures de promoció de la participació

Article 33. Deure general de promoció

Article 34. Programes de formació

Article 35. Mesures de sensibilització i difusió

Article 36. La participació ciutadana en el sistema educatiu valencià

Article 37. Xarxa de Governança Participativa de la Comunitat Valenciana

Article 38. Foment de la investigació i la innovació en matèria de participació ciutadana

Article 39. Mesures per a l'accessibilitat

Article 40. Mesures de participació en la infància, adolescència i joventut

Capítol II. Planificació i coordinació en matèria de participació ciutadana

Article 41. Instruments de planificació

Article 42. El Pla de participació ciutadana de la Generalitat

Article 43. Coordinació i impuls de la participació ciutadana en la Generalitat

Article 44. Planificació en l'àmbit local

Capítol III. Mesures de foment de l'associacionisme

Article 45. Reconeixement del moviment associatiu

Article 46. Foment de la participació ciutadana a través de les entitats ciutadanes

Article 47. Foment de l'educació en participació a través de les entitats ciutadanes

Article 48. Cooperació interadministrativa i gestió comunitària

Article 49. Foment i reconeixement de les bones pràctiques en matèria de participació ciutadana

Títol III. La participació de les persones valencianes en l'exterior

Article 50. Foment i impuls de la participació ciutadana en l'exterior

Article 51. Fòrums de participació

Article 52. Suport a les persones valencianes en l'exterior

Article 53. Consell de Persones Valencianes en l'Exterior

Article 54. Registre de Persones Valencianes en l'Exterior

Disposicions addicionals

Primera. Organització administrativa de la Generalitat en matèria de participació ciutadana

Segona. Retorn a la Comunitat Valenciana

Tercera. Sistema de compensació de despeses de la participació

Disposicions transitòries

Primera. Adaptació dels òrgans de participació existents en el moment d'entrada en vigor d'aquesta llei

Segona. Règim transitori del Consell de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana

Tercera. Règim transitori del Consell de Centres Valencians en l'Exterior (Cevex)

Disposició derogatòria

Única. Derogació normativa

Disposicions finals

Primera. Desplegament reglamentari i marc legal

Segona. Entrada en vigor

PREÀMBUL

I

La Constitució espanyola de 1978 garanteix en els articles 23 i 105.a el dret de la ciutadania a la participació en els assumptes públics. Una apreciable producció normativa i jurisprudencial ha donat contingut a aquest dret i l'ha desplegat. Els pactes i acords de dret internacional subscrits per Espanya tampoc són aliens al reconeixement actiu d'aquest dret, com l'article 21.1 de la Declaració universal de drets humans, i l'article 25.a del Pacte internacional de drets civils i polítics.

Per part seua, l'article 9.4 de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana consagra el dret de participació dels ciutadans i ciutadanes valencians, de manera individual o col·lectiva, en la vida política, econòmica, cultural i social de la Comunitat Valenciana, que es pot exercir en ambdues llengües oficials sense cap tipus de discriminació, tot tenint

Capítulo I. Medidas de promoción de la participación

Artículo 33. Deber general de promoción

Artículo 34. Programas de formación

Artículo 35. Medidas de sensibilización y difusión

Artículo 36. La participación ciudadana en el sistema educativo valenciano

Artículo 37. Red de Gobernanza Participativa de la Comunitat Valenciana

Artículo 38. Fomento de la investigación y la innovación en materia de participación ciudadana

Artículo 39. Medidas para la accesibilidad

Artículo 40. Medidas de participación en la infancia, adolescencia y juventud

Capítulo II. Planificación y coordinación en materia de participación ciudadana

Artículo 41. Instrumentos de planificación

Artículo 42. El Plan de participación ciudadana de la Generalitat

Artículo 43. Coordinación e impulso de la participación ciudadana en la Generalitat

Artículo 44. Planificación en el ámbito local

Capítulo III. Medidas de fomento del asociacionismo

Artículo 45. Reconocimiento del movimiento asociativo

Artículo 46. Fomento de la participación ciudadana a través de las entidades ciudadanas

Artículo 47. Fomento de la educación en participación a través de las entidades ciudadanas

Artículo 48. Cooperación interadministrativa y gestión comunitaria

Artículo 49. Fomento y reconocimiento de las buenas prácticas en materia de participación ciudadana

Título III. La participación de las personas valencianas en el exterior

Artículo 50. Fomento e impulso de la participación ciudadana en el exterior

Artículo 51. Foros de participación

Artículo 52. Apoyo a las personas valencianas en el exterior

Artículo 53. Consejo de Personas Valencianas en el Exterior

Artículo 54. Registro de Personas Valencianas en el Exterior

Disposiciones adicionales

Primera. Organización administrativa de la Generalitat en materia de participación ciudadana

Segunda. Retorno a la Comunitat Valenciana

Tercera. Sistema de compensación de gastos de la participación

Disposiciones transitorias

Primera. Adaptación de los órganos de participación existentes en el momento de entrada en vigor de esta ley

Segunda. Régimen transitorio del Consejo de Participación Ciudadana de la Comunitat Valenciana

Tercera. Régimen transitorio del Consejo de Centres Valencianos en el Exterior (Cevex)

Disposición derogatoria

Única. Derogación normativa

Disposiciones finales

Primera. Desarrollo reglamentario y marco legal

Segunda. Entrada en vigor

PREÀMBULO

I

La Constitución española de 1978 garantiza en los artículos 23 y 105.a el derecho de la ciudadanía a la participación en los asuntos públicos. Una apreciable producción normativa y jurisprudencial ha dado contenido a este derecho y lo ha desarrollado. Los pactos y acuerdos de derecho internacional subscritos por España tampoco son ajenos al reconocimiento activo de este derecho, como el artículo 21.1 de la Declaración universal de derechos humanos, y el artículo 25.a del Pacto internacional de derechos civiles y políticos.

Por su parte, el artículo 9.4 del Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana consagra el derecho de participación de los ciudadanos y ciudadanas valencianos, de manera individual o colectiva, en la vida política, económica, cultural y social de la Comunitat Valenciana, que se puede ejercer en ambas lenguas oficiales sin ningún tipo de discrimi-

en compte l'article 6 de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana. Així mateix, atribueix a la Generalitat la funció de promoure la participació dels agents socials i del conjunt de la societat civil en els assumptes públics.

D'altra banda, el Tractat de la Unió Europea, en l'article 1, normativitza el concepte d'obertura, entès com la manera oberta i pròxima a la ciutadania en què les decisions han de ser preses, dins d'una nova etapa en el procés creador d'una unió cada vegada més estreta entre els pobles d'Europa. L'obertura, que garanteix una major participació ciutadana i una major eficàcia i responsabilitat de l'administració pública, contribueix a enfortir els principis de la democràcia i el respecte als drets fonamentals contemplats en l'article 6 del Tractat de la Unió Europea i en la Carta dels drets fonamentals de la Unió. Així mateix, la Unió Europea, en diferents moments, ha adoptat directives, com les 2003/4/CE i 2003/35/CE d'abast sectorial, que han sigut transposades a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la Llei 27/2006, de 18 de juliol, derivat de la ratificació d'Espanya del Conveni d'Aarhus, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.

També els objectius de desenvolupament sostenible, adoptats per l'Organització de les Nacions Unides en el marc de l'Agenda 2030, comprenen l'objectiu 16, denominat «Pau, justícia i institucions sòlides», on es fixa la meta 16.7, «Garantir l'adopció en tots els nivells de decisions inclusives, participatives i representatives que donen resposta a les necessitats».

I, per descomptat, tenint en compte l'article 21 de la Declaració dels drets humans de l'ONU que diu: «1. Tota persona té dret a participar en el govern del seu país, directament o per mitjà de representants lliurement triats. 2. Tota persona té el dret d'accés, en condicions d'igualtat, a les funcions públiques del seu país».

Dins de l'ordenament jurídic espanyol, en l'àmbit estatal, suposen una fita important la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, que reforcen les obligacions de participació ciutadana i avaluació de la producció normativa.

En l'àmbit de la Generalitat, el dret de participació ciutadana en els assumptes públics es va veure desplegat per la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, ara denominada Llei de participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, després de l'entrada en vigor de la Llei 1/2022, de 13 d'abril, de transparència i bon govern de la Comunitat Valenciana. La Llei 2/2015, de 2 d'abril, de participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, satisfà d'una banda el que preceptua el nostre estatut d'autonomia, però no és suficient per a implementar un autèntic model de governança participativa en l'àmbit de la Comunitat Valenciana en el context actual, per la qual cosa, a través d'aquesta nova llei, s'ordena un nou model de participació ciutadana molt més d'acord amb les creixents necessitats de la ciutadania i de les entitats ciutadanes com a agents socials vertebradors en el nostre territori.

Complementant el nou marc normatiu de la transparència i la participació ciutadana, es va aprovar la Llei 25/2018, de 10 de desembre, reguladora de l'activitat dels grups d'interés de la Comunitat Valenciana, en la qual es regulen mecanismes per a fer transparent l'activitat d'influència dels lobbys en les polítiques públiques, com el registre de grups d'interés, la petjada o empremta normativa i l'eventual i no vinculant participació prèvia entre grups d'interés del text d'avantprojectes de llei i de decrets del Consell. Aquesta participació s'incardina en un procediment especial de participació d'elaboració d'aquestes normes pel poder executiu, com una fase compatible i que no substitueix la utilització obligatòria de les eines i tràmits de participació ciutadana previstos en la normativa vigent.

D'altra banda, es va promulgar la Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la igualtat entre dones i homes, ja que la participació de les dones és deficitària de les societats democràtiques actuals i únicament se superarà quan s'aconsegueisca un equilibri paritari. Per això la incorporació de la perspectiva de gènere de manera transversal és clau en l'impuls de la consolidació d'una governança democràtica.

nación, teniendo en cuenta el artículo 6 del Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana. Así mismo, atribuye a la Generalitat la función de promover la participación de los agentes sociales y del conjunto de la sociedad civil en los asuntos públicos.

Por otro lado, el Tratado de la Unión Europea, en el artículo 1, normativiza el concepto de apertura, entendido como la manera abierta y próxima a la ciudadanía en la que las decisiones tienen que ser tomadas, dentro de una nueva etapa en el proceso creador de una unión cada vez más estrecha entre los pueblos de Europa. La apertura, que garantiza una mayor participación ciudadana y una mayor eficacia y responsabilidad de la administración pública, contribuye a fortalecer los principios de la democracia y el respeto a los derechos fundamentales contemplados en el artículo 6 del Tratado de la Unión Europea y en la Carta de los derechos fundamentales de la Unión. Así mismo, la Unión Europea, en diferentes momentos, ha adoptado directivas, como las 2003/4/CE y 2003/35/CE de alcance sectorial, que han sido traspuestas al ordenamiento jurídico español mediante la Ley 27/2006, de 18 de julio, derivado de la ratificación de España del Convenio de Aarhus, por la que se regulan los derechos de acceso a la información, de participación pública y de acceso a la justicia en materia de medio ambiente.

También los objetivos de desarrollo sostenible, adoptados por la Organización de las Naciones Unidas en el marco de la Agenda 2030, comprenden el objetivo 16, denominado «Paz, justicia e instituciones sólidas», donde se fija la meta 16.7, «Garantizar la adopción en todos los niveles de decisiones inclusivas, participativas y representativas que den respuesta a las necesidades».

Y, por supuesto, teniendo en cuenta lo que dice el artículo 21 de la Declaración de los derechos humanos de la ONU: «1. Toda persona tiene derecho a participar en el gobierno de su país, directamente o mediante representantes libremente elegidos. 2. Toda persona tiene el derecho de acceso, en condiciones de igualdad, a las funciones públicas de su país».

Entre del ordenamiento jurídico español, en el ámbito estatal, suponen un hito importante la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas, y la Ley 40/2015, de 1 de octubre, de régimen jurídico del sector público, que refuerzan las obligaciones de participación ciudadana y evaluación de la producción normativa.

En el ámbito de la Generalitat, el derecho de participación ciudadana en los asuntos públicos se vio desarrollado por la Ley 2/2015, de 2 de abril, de transparencia, buen gobierno y participación ciudadana de la Comunitat Valenciana, ahora denominada Ley de participación ciudadana de la Comunitat Valenciana, después de la entrada en vigor de la Ley 1/2022, de 13 de abril, de transparencia y buen gobierno de la Comunitat Valenciana. La Ley 2/2015, de 2 de abril, de participación ciudadana de la Comunitat Valenciana, satisface por un lado lo preceptuado en nuestro estatuto de autonomía, pero no es suficiente para implementar un autèntic modelo de gobernanza participativa en el ámbito de la Comunitat Valenciana en el contexto actual, por lo que, a través de esta nueva ley, se ordena un nuevo modelo de participación ciudadana mucho más de acuerdo con las crecientes necesidades de la ciudadanía y de las entidades ciudadanas como agentes sociales vertebradores en nuestro territorio.

Complementando el nuevo marco normativo de la transparencia y la participación ciudadana, se aprobó la Ley 25/2018, de 10 de diciembre, reguladora de la actividad de los grupos de interés de la Comunitat Valenciana, en la que se regulan mecanismos para hacer transparente la actividad de influencia de los lobbies en las políticas públicas, como el registro de grupos de interés, la huella o impronta normativa y la eventual y no vinculante participación previa entre grupos de interés del texto de anteproyectos de ley y de decretos del Consell. Esta participación se incardina en un procedimiento especial de participación de elaboración de estas normas por el poder ejecutivo, como una fase compatible y que no sustituye la utilización obligatoria de las herramientas y trámites de participación ciudadana previstos en la normativa vigente.

Por otro lado, se promulgó la Ley 9/2003, de 2 de abril, de la Generalitat, para la igualdad entre mujeres y hombres, puesto que la participación de las mujeres es deficitaria de las sociedades democráticas actuales y únicamente se superará cuando se alcance un equilibrio paritario. Por ello la incorporación de la perspectiva de género de manera transversal es clave en el impulso de la consolidación de una gobernanza democrática.

Quant a la participació infantil, la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència, recull el dret a la participació en la vida social, política i econòmica, entre altres, dels xiquets, xiquetes i adolescents i l'obligació, quan les iniciatives ciutadanes afecten els drets de la infància, de realitzar les adaptacions necessàries perquè els i les menors puguin participar-hi com a subjectes polítics actius.

Així mateix, la Llei 15/2017, de 10 de novembre, de la Generalitat, de polítiques integrals de joventut, en l'article 28 i següents, fomenta la participació i l'associacionisme juvenil, a més de l'educació en la participació.

Finalment, en l'àmbit local són aplicables la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, que incorpora i desenvolupa el dret a participar en la gestió municipal, i la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana, que no conté referències destacables quant a la participació de la ciutadania en els assumptes públics.

En definitiva, el marc jurídic actual reconeix la participació ciutadana com un dret polític de la societat amb especial importància per la seua vinculació amb els poders públics.

II

El desgast de l'estat democràtic ha provocat una creixent desconfiança en el rendiment de les institucions públiques i administratives, dels partits polítics i dels seus i les seues representants. Això suposa una forta desafecció cap a l'àmbit de la política i convida a la recuperació de l'esperit original del projecte democràtic. No és suficient el model tradicional de democràcia representativa –participant en les convocatòries electorals periòdiques i delegant únicament en els i les representants públics la gestió de les polítiques públiques–; al contrari, és necessari recuperar un model de democràcia que busca l'acostament de la ciutadania a la presa de decisions, la rendició de comptes efectiva per part de les persones que governen i una coparticipació ciutadana en les decisions ampliant el component dialèctic, de codecisió i cogestió. L'objectiu és aproximar-se a una democràcia forta, a un model de governança participativa que cada vegada cobra més importància en els estats moderns.

En aquesta línia, la Generalitat està implantant una nova cultura de la governança comptant amb la participació de la ciutadania i s'han succeït diferents acords per a fer-la efectiva: en la declaració institucional sobre els processos participatius de la Generalitat, de 7 de febrer de 2020, el Consell es va comprometre a dotar la ciutadania de recursos útils i eficients per a la seua participació en els processos de definició de polítiques públiques i de presa de decisions, i posar en marxa progressivament processos participatius en totes les àrees d'acció de la Generalitat, objectius que s'han complert parcialment amb la publicació de la primera guia de participació ciutadana de la Generalitat i la implantació progressiva de processos de participació ciutadana en els diferents departaments del Consell.

Com a principal fita, recentment s'ha dut a terme el projecte pilot dels pressupostos participatius de la Generalitat, en compliment de l'Acord del Consell de 9 d'abril de 2021, primera experiència d'aquest impacte a nivell autonòmic a l'Estat espanyol. Aquesta iniciativa reforça la necessitat de comptar amb una nova llei reguladora de la participació ciutadana en la Comunitat Valenciana, reconeixent aquest tipus de processos participatius directes en els comptes públics com a vinculants.

Així mateix, el portal de participació de la Generalitat es va posar en funcionament fa un any i constitueix l'instrument tecnològic per a escoltar i empoderar la ciutadania en un espai obert a la participació i col·laboració ciutadana. Amb la present llei es busca consolidar i augmentar les seues funcionalitats de manera que siga la principal eina de contacte estret entre la ciutadania i l'administració de la Generalitat, on la comunicació siga fluïda i existisca retorn constant per part dels poders públics envers la societat civil.

D'altra banda, la Generalitat entén la participació ciutadana com un factor fonamental en la defensa dels valors democràtics i, per aquest motiu, la creació d'òrgans participatius, amb una representació majoritària d'entitats ciutadanes, resulta essencial per a desenvolupar una societat oberta i democràtica, cosa que s'ha estat exigint als diversos departaments del Consell des de l'anterior Llei 2/2015, de 2 d'abril,

En cuanto a la participación infantil, la Ley 26/2018, de 21 de diciembre, de la Generalitat, de derechos y garantías de la infancia y la adolescencia, recoge el derecho a la participación en la vida social, política y económica, entre otros, de los niños, niñas y adolescentes y la obligación, cuando las iniciativas ciudadanas afecten a los derechos de la infancia, de realizar las adaptaciones necesarias para que los y las menores puedan participar como sujetos políticos activos.

Así mismo, la Ley 15/2017, de 10 de noviembre, de la Generalitat, de políticas integrales de juventud, en el artículo 28 y siguientes, fomenta la participación y el asociacionismo juvenil, además de la educación en la participación.

Finalmente, en el ámbito local son de aplicación la Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de las bases de régimen local, que incorpora y desarrolla el derecho a participar en la gestión municipal, y la Ley 8/2010, de 23 de junio, de régimen local de la Comunitat Valenciana, que no contiene referencias destacables en cuanto a la participación de la ciudadanía en los asuntos públicos.

En definitiva, el marco jurídico actual reconoce la participación ciudadana como un derecho político de la sociedad con especial importancia por su vinculación con los poderes públicos.

II

El desgaste del estado democrático ha provocado una creciente desconfianza en el rendimiento de las instituciones públicas y administrativas, de los partidos políticos y de sus representantes. Esto supone una fuerte desafección hacia el ámbito de la política e invita a la recuperación del espíritu original del proyecto democrático. No es suficiente el modelo tradicional de democracia representativa –participando en las convocatorias electorales periódicas y delegando únicamente en las personas representantes públicas la gestión de las políticas públicas–; al contrario, es necesario recuperar un modelo de democracia que busca el acercamiento de la ciudadanía a la toma de decisiones, la rendición de cuentas efectiva por parte de las personas que gobiernan y una coparticipación ciudadana en las decisiones ampliando el componente dialéctico, de codecisión y cogestión. El objetivo es aproximarse a una democracia fuerte, a un modelo de gobernanza participativa que cada vez cobra más importancia en los estados modernos.

En esta línea, la Generalitat está implantando una nueva cultura de la gobernanza contando con la participación de la ciudadanía y se han sucedido diferentes acuerdos para hacerla efectiva: en la declaración institucional sobre los procesos participativos de la Generalitat, de 7 de febrero de 2020, el Consell se comprometió a dotar la ciudadanía de recursos útiles y eficientes para su participación en los procesos de definición de políticas públicas y de toma de decisiones, y poner en marcha progresivamente procesos participativos en todas las áreas de acción de la Generalitat, objetivos que se han cumplido parcialmente con la publicación de la primera guía de participación ciudadana de la Generalitat y la implantación progresiva de procesos de participación ciudadana en los diferentes departamentos del Consell.

Como principal hito, recientemente se ha llevado a cabo el proyecto piloto de los presupuestos participativos de la Generalitat, en cumplimiento del Acuerdo del Consell de 9 de abril de 2021, primera experiencia de este impacto a nivel autonómico en el Estado español. Esta iniciativa refuerza la necesidad de contar con una nueva ley reguladora de la participación ciudadana en la Comunitat Valenciana, reconociendo este tipo de procesos participativos directos en las cuentas públicas como vinculantes.

Así mismo, el portal de participación de la Generalitat se puso en funcionamiento hace un año y constituye el instrumento tecnológico para escuchar y empoderar a la ciudadanía en un espacio abierto a la participación y colaboración ciudadana. Con la presente ley se busca consolidar y aumentar sus funcionalidades de forma que sea la principal herramienta de contacto estrecho entre la ciudadanía y la administración de la Generalitat, donde la comunicación sea fluida y exista retorno constante por parte de los poderes públicos hacia la sociedad civil.

Por otro lado, la Generalitat entiende la participación ciudadana como un factor fundamental en la defensa de los valores democráticos y, por este motivo, la creación de órganos participativos, con una representación mayoritaria de entidades ciudadanas, resulta esencial para desarrollar una sociedad abierta y democrática, lo que se ha estado exigiendo a los diferentes departamentos del Consell desde la anterior Ley

de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana.

Destaquen també les diferents aliances que la Generalitat ha teixit amb les entitats locals i amb les universitats públiques, amb la finalitat d'implantar en l'àmbit territorial un major compromís en la participació de la ciutadania en els assumptes públics, així com la necessària investigació, formació i difusió en aquesta matèria.

Finalment, respecte al foment de la participació ciutadana a través de l'associacionisme, en els últims anys s'ha consolidat un creixent sistema d'ajudes a les entitats ciutadanes, que requereix fer un pas més perquè aquesta activitat de foment es consolide, afegint també les necessàries ajudes a les infraestructures de les entitats per a complir les seues activitats.

III

D'acord amb tots els avanços i les noves eines i mecanismes que adequen la participació ciutadana a la nova realitat social, és necessari superar la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de participació ciutadana de la Comunitat Valenciana. En el repte de desenvolupar unes institucions més democràtiques, íntegres i eficaces, les organitzacions públiques tenen un paper fonamental, però no és una tasca exclusiva seua. Perquè la democràcia participativa siga una realitat i existisca un diàleg i col·laboració permanent entre l'administració i la ciutadania, és necessari, d'una banda, una societat civil forta que canalitze la participació col·lectiva i, de l'altra, una cultura participativa de la ciutadania que afavorisca l'interés per l'esfera pública.

Es requereix, per tant, una nova regulació que establisca un marc normatiu de la participació ciutadana formal en l'àmbit de tota la Comunitat i que regule i promoga la participació dels agents socials i del conjunt de la societat com a coproductora de coneixement i polítiques públiques i generadora de valor públic. Concretament, s'han establert mecanismes de participació ciutadana inclusius i accessibles que permeten avançar cap a una democràcia participativa, implementant noves formes de treball, potenciant l'educació en la participació des d'edats primerenques i fomentant transversalment la cultura participativa amb criteris d'intergeneracionalitat i equitat. Especial menció mereix l'aposta decidida en aquesta llei, en consonància amb la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència, de considerar els xiquets, xiquetes i adolescents com a ciutadania activa de ple dret, adoptant mesures per a fer efectiu el seu dret a participar en l'esfera pública i garantint la seua participació en els diversos òrgans i fòrums regulats.

Per altra banda, és innegable la importància que tenen les entitats ciutadanes, els moviments i fòrums socials, així com el teixit associatiu de la Comunitat Valenciana en la vertebració de la societat civil i l'impuls d'una cultura participativa activa. Per això, aquest paper rellevant s'ha d'impulsar i reforçar amb noves formes de col·laboració en les quals siga possible avançar cap al model que es pretén de democràcia participativa i govern obert i en constant comunicació fluida amb la ciutadania. Era imperiosa una regulació que fomenta el teixit associatiu de la Comunitat com a principal via que prenen els ciutadans i ciutadanes per a participar com a part d'un col·lectiu que representa les seues principals inquietuds i on es reculla el seu paper primordial en la interlocució amb les persones gestores i en l'execució de les polítiques públiques.

Aquesta llei reconeix explícitament la imprescindible labor de les entitats ciutadanes en la implantació de la cultura participativa i, al mateix temps, considera que la formació en participació –així com altres mesures de foment de la cultura participativa– són essencials per a aconseguir l'objectiu perseguit. Així, es reconeix que l'instrument de foment en educació en participació és el més idoni, pel fet de ser les entitats ciutadanes els canals ciutadans més actius implantats en el nostre territori i coneixedors del teixit social valencià.

A tot això se suma el llarg recorregut de les entitats locals en matèria de participació ciutadana, que ha servit com a impuls en la direcció de buscar un desplegament legislatiu ambiciós, al nivell de l'alta implicació de la ciutadania a escala local en els assumptes públics i la seua imprescindible adaptació a escala autonòmica d'aquesta proximitat del poder executiu envers la ciutadania.

2/2015, de 2 de abril, de transparencia, buen gobierno y participación ciudadana de la Comunitat Valenciana.

Destacan también las diferentes alianzas que la Generalitat ha tejido con las entidades locales y con las universidades públicas, con el fin de implantar en el ámbito territorial un mayor compromiso en la participación de la ciudadanía en los asuntos públicos, así como la necesaria investigación, formación y difusión en esta materia.

Finalmente, respecto al fomento de la participación ciudadana a través del asociacionismo, en los últimos años se ha consolidado un creciente sistema de ayudas a las entidades ciudadanas, que requiere dar un paso más para que esta actividad de fomento se consolide, añadiendo también las necesarias ayudas a las infraestructuras de las entidades para realizar sus actividades.

III

De acuerdo con todos los avances y las nuevas herramientas y mecanismos que adecuan la participación ciudadana a la nueva realidad social, es necesario superar la Ley 2/2015, de 2 de abril, de la Generalitat, de participación ciudadana de la Comunitat Valenciana. En el reto de desarrollar unas instituciones más democráticas, íntegras y eficaces, las organizaciones públicas tienen un papel fundamental, pero no es una tarea exclusiva de estas. Para que la democracia participativa sea una realidad y exista un diálogo y colaboración permanente entre la administración y la ciudadanía, es necesario, por un lado, una sociedad civil fuerte que canalice la participación colectiva y, por otro, una cultura participativa de la ciudadanía que favorezca el interés por la esfera pública.

Se requiere, por lo tanto, una nueva regulación que establezca un marco normativo de la participación ciudadana formal en el ámbito de toda la Comunitat y que regule y promueva la participación de los agentes sociales y del conjunto de la sociedad como coproductora de conocimiento y políticas públicas y generadora de valor público. Concretamente, se han establecido mecanismos de participación ciudadana inclusivos y accesibles que permiten avanzar hacia una democracia participativa, implementando nuevas formas de trabajo, potenciando la educación en la participación desde edades tempranas y fomentando transversalmente la cultura participativa con criterios de intergeneracionalidad y equidad. Especial mención merece la apuesta decidida en esta ley, en consonancia con la Ley 26/2018, de 21 de diciembre, de la Generalitat, de derechos y garantías de la infancia y la adolescencia, de considerar a los niños, niñas y adolescentes como ciudadanía activa de pleno derecho, adoptando medidas para hacer efectivo su derecho a participar en la esfera pública y garantizando su participación en los diversos órganos y foros regulados.

Por otro lado, es innegable la importancia que tienen las entidades ciudadanas, los movimientos y foros sociales, así como el tejido asociativo de la Comunitat Valenciana en la vertebración de la sociedad civil y el impulso de una cultura participativa activa. Por ello, este papel relevante se debe impulsar y reforzar con nuevas formas de colaboración en las que sea posible avanzar hacia el modelo que se pretende de democracia participativa y gobierno abierto y en constante comunicación fluida con la ciudadanía. Era imperiosa una regulación que fomenta el tejido asociativo de la Comunitat como principal vía que toman los ciudadanos y ciudadanas para participar como parte de un colectivo que representa sus principales inquietudes y donde se recoja su papel primordial en la interlocució con las personas gestoras y en la ejecución de las políticas públicas.

Esta ley reconoce explícitamente la imprescindible labor de las entidades ciudadanas en la implantación de la cultura participativa y, al mismo tiempo, considera que la formación en participación –así como otras medidas de fomento de la cultura participativa– son esenciales para alcanzar el objetivo perseguido. Así, se reconoce que el instrumento de fomento en educación en participación es lo más idóneo, por ser las entidades ciudadanas los canales ciudadanos más activos implantados en nuestro territorio y conocedores del tejido social valenciano.

A todo esto se suma el largo recorrido de las entidades locales en materia de participación ciudadana, que ha servido como impulso en la dirección de buscar un desarrollo legislativo ambicioso, en el nivel de la alta implicación de la ciudadanía a escala local en los asuntos públicos y su imprescindible adaptación a escala autonómica de esta proximidad del poder ejecutivo hacia la ciudadanía.

Per tant, és necessari establir una regulació en la qual s'impliquen tots els actors del territori: administracions públiques, entitats ciutadanes i ciutadania per a aconseguir una major implicació en la presa de decisions i en la cogestió de les polítiques públiques, objectiu que persegueix aquesta llei.

Finalment, tampoc s'ha oblidat les persones valencianes en l'exterior, les especials necessitats de participació de les quals es tenen en compte en aquesta llei, destacant com a novetat la vinculació en els fòrums i espais de participació a les noves polítiques de retorn de les persones emigrants valencianes. Per aquesta raó la llei també estableix, per primera vegada en l'ordenament jurídic de la Generalitat, el concepte de persona retornada a la Comunitat Valenciana.

IV

Una llei sobre participació ciutadana havia de comptar amb un procés participatiu previ que generara espais de reflexió conjunta sobre aquelles problemàtiques i necessitats detectades i que permetera generar propostes que els donaren resposta, i això, des de tots els àmbits de la societat civil.

Aquest procés es va articular bàsicament entorn de dues eines. D'una banda, l'obertura d'un període de debat en el portal de participació durant el qual, al llarg de tres mesos, es va fomentar la participació de la ciutadania a través d'un qüestionari sobre els eixos de la futura regulació i de la proposició lliure de propostes i opinions generals. I, d'altra banda, la dinamització de grups de treball semipresencials repartits de manera igualitària pel territori de la Comunitat, on les persones participants realitzaven una anàlisi prèvia d'aquelles necessitats que hagueren de ser cobertes per la futura normativa per a posteriorment generar propostes que els donaren resposta. El resultat d'aquest procés de participació ha sigut retornat a la ciutadania a través del portal de participació i ha contribuït notablement a establir el nou marc regulador de la participació ciutadana i el foment de l'associacionisme a la Comunitat Valenciana.

Així, el procés d'elaboració de la llei ha partit d'un model col·laboratiu, justament per a exemplificar allò que es pretén aconseguir: una ciutadania activa en la vida política, amb poder de decisió directe sobre matèries a regular i en contacte estret amb l'administració.

V

La present llei s'estructura en un títol preliminar i tres títols, complementada amb diverses disposicions.

El títol preliminar inclou les disposicions comunes com a aspectes transversals de la llei on es defineix el seu objecte, així com els principis inspiradors i els fins, a més de l'àmbit d'aplicació i la titularitat del dret a participar. Cal destacar l'àmbit integral d'aplicació de la norma, que inclou tots els sectors de l'administració de la Generalitat i el seu sector públic, i contempla també l'aplicació a l'àmbit local respecte a l'autonomia pròpia. Respecte a la titularitat del dret a la participació, es reconeix aquest dret a tota la ciutadania resident i a les persones valencianes en l'exterior, així com a les entitats ciutadanes, vàlidament constituïdes, i a les agrupacions, plataformes o qualsevol moviment sense personalitat jurídica. No s'estableix cap límit d'edat per a participar en els assumptes públics, en consonància amb la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència.

El títol I, en el capítol I, recull els principals mecanismes de participació ciutadana. En particular, es concreta la promoció per part de les administracions públiques de la celebració de processos participatius deliberatius, la iniciativa ciutadana vinculada a processos de participació i les particularitats de la participació en l'elaboració de normes i plans de la Generalitat. En aquest àmbit destaca la nova regulació de la participació ciutadana en l'elaboració de normes i plans que sistematitza la participació de la ciutadania en aquesta matèria en l'àmbit de la Generalitat i modifica el paradigma de la participació, la qual ja no es limita a les persones o col·lectius afectats directament, sinó que s'amplia al conjunt de la ciutadania.

A més, s'incideix en la regulació del procés dels pressupostos participatius, de manera vinculant i derivat de l'experiència satisfactòria del projecte pilot desenvolupat al llarg de 2021 i incorporat a la Llei de pressupostos per a 2022. No s'estableix únicament un marc jurídic

Por lo tanto, es necesario establecer una regulación en la que se impliquen todos los actores del territorio: administraciones públicas, entidades ciudadanas y ciudadanía para alcanzar una mayor implicación en la toma de decisiones y en la cogestión de las políticas públicas, objetivo que persigue esta ley.

Finalmente, tampoco se ha olvidado a las personas valencianas en el exterior, cuyas especiales necesidades de participación se tienen en cuenta en esta ley, destacando como novedad la vinculación en los foros y espacios de participación a las nuevas políticas de retorno de las personas emigrantes valencianas. Por esta razón la ley también establece, por primera vez en el ordenamiento jurídico de la Generalitat, el concepto de persona retornada a la Comunitat Valenciana.

IV

Una ley sobre participación ciudadana debía contar con un proceso participativo previo que generara espacios de reflexión conjunta sobre aquellas problemáticas y necesidades detectadas y que permitiera generar propuestas que les dieran respuesta, y esto, desde todos los ámbitos de la sociedad civil.

Este proceso se articuló básicamente en torno a dos herramientas. Por un lado, la apertura de un periodo de debate en el portal de participación durante el cual, a lo largo de tres meses, se fomentó la participación de la ciudadanía a través de un cuestionario sobre los ejes de la futura regulación y de la proposición libre de propuestas y opiniones generales. Y, por otro lado, la dinamización de grupos de trabajo semipresenciales repartidos de manera igualitaria por el territorio de la Comunitat, donde las personas participantes realizaban un análisis previo de aquellas necesidades que debían ser cubiertas por la futura normativa para posteriormente generar propuestas que les dieran respuesta. El resultado de este proceso de participación ha sido retornado a la ciudadanía a través del portal de participación y ha contribuido notablemente a establecer el nuevo marco regulador de la participación ciudadana y el fomento del asociacionismo en la Comunitat Valenciana.

Así, el proceso de elaboración de la ley ha partido de un modelo colaborativo, justamente para ejemplificar lo que se pretende conseguir: una ciudadanía activa en la vida política, con poder de decisión directo sobre materias a regular y en contacto estrecho con la administración.

V

La presente ley se estructura en un título preliminar y tres títulos, complementada con varias disposiciones.

El título preliminar incluye las disposiciones comunes como aspectos transversales de la ley donde se define su objeto, así como los principios inspiradores y los fines, además del ámbito de aplicación y la titularidad del derecho a participar. Hay que destacar el ámbito integral de aplicación de la norma, que incluye todos los sectores de la administración de la Generalitat y su sector público, y contempla también la aplicación al ámbito local respecto a su autonomía propia. Respecto a la titularidad del derecho a la participación, se reconoce este derecho a toda la ciudadanía residente y a las personas valencianas en el exterior, así como a las entidades ciudadanas, válidamente constituidas, y a las agrupaciones, plataformas o cualquier movimiento sin personalidad jurídica. No se establece ningún límite de edad para participar en los asuntos públicos, en consonancia con la Ley 26/2018, de 21 de diciembre, de la Generalitat, de derechos y garantías de la infancia y la adolescencia.

El título I, en el capítulo I, recoge los principales mecanismos de participación ciudadana. En particular, se concreta la promoción por parte de las administraciones públicas de la celebración de procesos participativos deliberativos, la iniciativa ciudadana vinculada a procesos de participación y las particularidades de la participación en la elaboración de normas y planes de la Generalitat. En este ámbito destaca la nueva regulación de la participación ciudadana en la elaboración de normas y planes que sistematiza la participación de la ciudadanía en esta materia en el ámbito de la Generalitat y modifica el paradigma de la participación, la cual ya no se limita a las personas o colectivos afectados directamente, sino que se amplía al conjunto de la ciudadanía.

Además, se incide en la regulación del proceso de los presupuestos participativos, de manera vinculante y derivado de la experiencia satisfactoria del proyecto piloto desarrollado a lo largo de 2021 e incorporado a la Ley de presupuestos para 2022. No se establece únicamente un

regulador del temps i forma per al desenvolupament de futurs projectes, sinó que a més s'estipula la necessitat d'una constant cooperació i col·laboració amb les entitats locals valencianes per al desenvolupament dels seus processos participatius, però sempre amb el respecte a la seua autonomia local. A més, es regula en aquest capítol la participació ciutadana en l'avaluació i seguiment de polítiques públiques, on s'esmenta la implementació d'un nou mecanisme: l'auditoria ciutadana.

En el capítol II es regulen els òrgans i espais de participació ciutadana com a fòrums creats per l'administració pública per a la interlocució ciutadana i la cogestió, que facilita la presa de consciència i la intervenció dels ciutadans i les ciutadanes per mitjà d'aquests òrgans. En primer lloc, s'estableixen els criteris que han de regir els òrgans de participació de l'administració de la Generalitat i del seu sector públic instrumental i es regulen la composició i les funcions del nou Consell de Participació Ciutadana, com a màxim òrgan de participació en el si del Consell, atorgant-li unes majors funcions de cogestió en les polítiques de participació ciutadana. D'altra banda, s'introdueixen com a novetat els consells comarcals de ciutadania activa i els fòrums de persones expertes com a espais de debat i proposició sobre matèries determinades. Finalment, s'incideix sobre la importància del manteniment i accessibilitat efectiva del portal de participació ciutadana de la Generalitat, com a principal espai informatiu i interactiu, configurat com a canal de presentació de propostes, transmissió d'idees i opinions i espai preferent per a articular la participació ciutadana en l'elaboració normativa de la Generalitat.

El títol II es dedica a la promoció de la participació ciutadana i de l'associacionisme. Amb el desplegament legislatiu d'aquest títol es busca establir mesures de foment per a la consolidació d'una cultura participativa. El capítol I regula les mesures de promoció de la participació, principalment per mitjà de programes de formació destinats al conjunt de la ciutadania i a les entitats ciutadanes, així com al personal empleat públic i al professorat. A més, es regulen les mesures de sensibilització i difusió, els programes educatius de participació i la Xarxa de Governança Participativa, creada com un espai de cooperació i col·laboració entre l'administració de la Generalitat i els ens locals que compten, entre els seus objectius, amb la promoció d'una governança participativa. S'inclou a més el foment de la innovació i la investigació en l'àmbit participatiu, així com mesures per a l'accessibilitat que garantisquen l'accés a la participació a aquells col·lectius que majors dificultats presenten.

En aquest capítol destaca l'article dedicat a l'educació en la participació, en la qual existeix una forta implicació de l'educació reglada per a implantar mesures de formació en participació des d'edats primerenques i en totes les etapes formatives, amb la necessària formació en metodologies al professorat, sense obviar l'educació no formal com un instrument igualment necessari per a aconseguir empoderar els xiquets i xiquetes, adolescents i les persones joves. Especial menció ha de fer-se a les mesures de participació en la infància, adolescència i joventut destinades a garantir la participació real i efectiva d'aquests grups de població. Cal destacar les obligacions de les administracions públiques d'implementar les adaptacions necessàries per fer veritable la participació dels xiquets, xiquetes i adolescents i de promoure els moviments associatius infantils i juvenils.

El capítol II, planificació i coordinació en matèria de participació, regula els instruments de planificació i de coordinació en matèria de participació entre les diferents administracions públiques de la Comunitat Valenciana.

El capítol III recull mesures de foment de l'associacionisme, en particular pel seu reconeixement com a via essencial i qualificada de la participació de la ciutadania. En aquest capítol, aplicable únicament a les entitats ciutadanes amb personalitat jurídica sense ànim de lucre legalment constituïdes, destaca l'obligació de la Generalitat de fomentar, en el marc de les disponibilitats pressupostàries, aquelles activitats dutes a terme per les entitats ciutadanes que realitzen projectes de participació, així com el manteniment de les seues infraestructures. D'altra banda, com a novetats s'introdueixen una nova línia de foment en educació en participació a través de les entitats ciutadanes i la implementació d'un model de gestió comunitària d'equipaments i serveis públics.

marco jurídico regulador del tiempo y forma para el desarrollo de futuros proyectos, sino que además se estipula la necesidad de una constante cooperación y colaboración con las entidades locales valencianas para el desarrollo de sus procesos participativos, pero siempre con el respeto a su autonomía local. Además, se regula en este capítulo la participación ciudadana en la evaluación y seguimiento de políticas públicas, donde se menciona la implementación de un nuevo mecanismo: la auditoría ciudadana.

En el capítulo II se regulan los órganos y espacios de participación ciudadana como foros creados por la administración pública para la interlocución ciudadana y la cogestión, que facilita la toma de conciencia y la intervención de los ciudadanos y las ciudadanas por medio de estos órganos. En primer lugar, se establecen los criterios que deben regir los órganos de participación de la administración de la Generalitat y de su sector público instrumental y se regulan la composición y las funciones del nuevo Consejo de Participación Ciudadana, como máximo órgano de participación en el seno del Consell, otorgándole unas mayores funciones de cogestión en las políticas de participación ciudadana. Por otro lado, se introducen como novedad los consejos comarcals de ciudadanía activa y los foros de personas expertas como espacios de debate y proposición sobre materias determinadas. Finalmente, se incide sobre la importancia del mantenimiento y accesibilidad efectiva del portal de participación ciudadana de la Generalitat, como principal espacio informativo e interactivo, configurado como canal de presentación de propuestas, transmisión de ideas y opiniones y espacio preferente para articular la participación ciudadana en la elaboración normativa de la Generalitat.

El título II se dedica a la promoción de la participación ciudadana y del asociacionismo. Con el desarrollo legislativo de este título se busca establecer medidas de fomento para la consolidación de una cultura participativa. El capítulo I regula las medidas de promoción de la participación, principalmente por medio de programas de formación destinados al conjunto de la ciudadanía y a las entidades ciudadanas, así como al personal empleado público y al profesorado. Además, se regulan las medidas de sensibilización y difusión, los programas educativos de participación y la Red de Gobernanza Participativa, creada como un espacio de cooperación y colaboración entre la administración de la Generalitat y los entes locales que cuentan, entre sus objetivos, con la promoción de una gobernanza participativa. Se incluye además el fomento de la innovación y la investigación en el ámbito participativo, así como medidas para la accesibilidad que garanticen el acceso a la participación a aquellos colectivos que mayores dificultades presentan.

En este capítulo destaca el artículo dedicado a la educación en la participación, en la que existe una fuerte implicación de la educación reglada para implantar medidas de formación en participación desde edades tempranas y en todas las etapas formativas, con la necesaria formación en metodologías al profesorado, sin obviar la educación no formal como un instrumento igualmente necesario para conseguir empoderar a los niños y niñas, adolescentes y jóvenes. Especial menció debe hacerse a las medidas de participación en la infancia, adolescencia y juventud destinadas a garantizar la participación real y efectiva de estos grupos de población. Hay que destacar las obligaciones de las administraciones públicas de implementar las adaptaciones necesarias para hacer verdadera la participación de los niños, niñas y adolescentes y de promover los movimientos asociativos infantiles y juveniles.

El capítulo II, planificació i coordinació en matèria de participació, regula los instrumentos de planificació i de coordinació en matèria de participació entre las diferentes administraciones públicas de la Comunitat Valenciana.

El capítulo III recoge medidas de fomento del asociacionismo, en particular por su reconocimiento como vía esencial y cualificada de la participación de la ciudadanía. En este capítulo, aplicable únicamente a las entidades ciudadanas con personalidad jurídica sin ánimo de lucro legalmente constituídas, destaca la obligación de la Generalitat de fomentar, en el marco de las disponibilidades presupuestarias, aquellas actividades llevadas a cabo por las entidades ciudadanas que realicen proyectos de participación, así como el mantenimiento de sus infraestructuras. Por otro lado, como novedades se introducen una nueva línea de fomento en educación en participación a través de las entidades ciudadanas y la implementación de un modelo de gestión comunitaria de equipamientos y servicios públicos.

El títol III aborda la participació de les persones valencianes en l'exterior, amb la finalitat de fomentar i mantindre els seus vincles amb la Comunitat Valenciana. Per a això es continua comptant amb els centres de valencians en l'exterior (Cevex) com a principals espais de participació, l'acció i l'especificitat dels quals es posa en valor. Així mateix, es crea el nou Consell de Persones Valencianes en l'Exterior, òrgan que substituirà l'actual Consell de Centres Valencians en l'Exterior, amb la novetat que comptarà amb la representació de ciutadania activa no associada.

La regulació d'aquest títol posa especial èmfasi en la joventut valenciana desplaçada i en l'objectiu de facilitar el retorn a la Comunitat Valenciana d'aquelles persones que desitgen tornar-hi.

Finalment, la llei inclou una sèrie de disposicions que complementen el text substantiu i que recullen aspectes complementaris, transitoris i derogacions.

Així, s'inclouen tres disposicions addicionals necessàries per a l'aplicació correcta i eficaç de la llei. La primera regula l'organització administrativa de la Generalitat en matèria de participació ciutadana. En relació amb les persones valencianes en l'exterior, s'ha considerat necessari incloure una segona disposició addicional que, més enllà de l'àmbit de la participació, definisca l'acció del Consell en matèria de retorn i els conceptes de persona valenciana en l'exterior i de retornada. Això parteix de la ferma consideració que les persones valencianes en l'exterior constitueixen un valor per la recuperació de les quals s'ha d'apostar decididament. Aquesta regulació contempla tant el valencià o la valenciana per raó del seu veïnatge com les persones nascudes a la Comunitat Valenciana, i la seua configuració en l'àmbit legal i la regulació del certificat que les acredite com a tals facilitaràn la seua participació en els programes i ajudes que s'establisquen per a facilitar el procés de retorn a la Comunitat. Finalment, s'inclou una tercera disposició addicional que reconeix la necessitat de reglamentar un sistema de compensacions de despeses i gratificacions per assistència als òrgans de participació ciutadana, que haurà de desplegar-se reglamentàriament.

També s'inclouen tres disposicions transitòries referides al termini i l'impuls necessari que s'ha de concedir a aquells òrgans de participació existents perquè s'adapten als nous requisits estipulats en la present llei. Al mateix temps, s'estipula un termini de transició per a l'adaptació dels nous Consells de Participació Ciutadana i Consells de Persones Valencianes en l'Exterior.

Una disposició derogatòria estableix la derogació de la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de participació ciutadana de la Comunitat Valenciana i la clàusula general de derogació de les disposicions de rang igual o inferior que s'oposen al contingut d'aquesta llei.

Finalment, per mitjà de dues disposicions finals, en primer lloc, s'autoritza el Consell a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per al desplegament i l'execució posterior del que es preveu en la present llei i, en particular, sobre matèries i òrgans enquadrats en ella. En segon lloc, s'estableix el règim d'entrada en vigor de la llei, que serà al cap de vint dies naturals de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

La present llei compleix amb els principis de bona regulació normativa establerts en la Llei 1/2022, de 13 d'abril, de transparència i bon govern de la Comunitat Valenciana.

Igualment, aquesta norma s'adequa als principis de bona regulació previstos en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. En primer lloc, respecte al compliment del principi de necessitat, s'ha exposat detingudament en aquesta exposició de motius les raons, de caràcter polític i jurídic, que fan necessària la promulgació d'una nova regulació en matèria de participació ciutadana, superant la vigent Llei 2/2015, de 2 d'abril, de participació ciutadana de la Comunitat Valenciana. Quant als principis d'eficàcia, eficiència i proporcionalitat, dels motius enunciats queda justificat que l'instrument apropiat per a regular aquesta matèria siga una disposició legislativa i que aquesta conté la regulació imprescindible i suficient per a cobrir les necessitats i atendre els objectius que persegueix. Respecte al principi de seguretat jurídica, aquesta llei està perfectament integrada en l'ordenament jurídic i naix amb la finalitat de generar un marc normatiu estable, clar i integrat que facilite el coneixement i la comprensió per part de la ciutadania i dels òrgans obligats a aplicar-la. Finalment, respecte al principi de transparència i

El título III aborda la participación de las personas valencianas en el exterior, con el fin de fomentar y mantener sus vínculos con la Comunidad Valenciana. Para lo cual se continúa contando con los centros de valencianos en el exterior (Cevex) como principales espacios de participación, cuya acción y especificidad se pone en valor. Así mismo, se crea el nuevo Consejo de Personas Valencianas en el Exterior, órgano que sustituirá el actual Consejo de Centros Valencianos en el Exterior, con la novedad que contará con la representación de ciudadanía activa no asociada.

La regulación de este título pone especial énfasis en la juventud valenciana desplazada y en el objetivo de facilitar el retorno a la Comunidad Valenciana de aquellas personas que deseen volver.

Finalmente, la ley incluye una serie de disposiciones que complementan el texto sustantivo y que recogen aspectos complementarios, transitorios y derogaciones.

Así, se incluyen tres disposiciones adicionales necesarias para la aplicación correcta y eficaz de la ley. La primera regula la organización administrativa de la Generalitat en materia de participación ciudadana. En relación con las personas valencianas en el exterior, se ha considerado necesario incluir una segunda disposición adicional que, más allá del ámbito de la participación, defina la acción del Consell en materia de retorno y los conceptos de persona valenciana en el exterior y de retornada. Esto parte de la firme consideración que las personas valencianas en el exterior constituyen un valor por cuya recuperación se debe apostar decididamente. Esta regulación contempla tanto al valenciano o valenciana por razón de su vecindad como a las personas nacidas en la Comunidad Valenciana, y su configuración en el ámbito legal y la regulación del certificado que las acredite como tales facilitaràn su participación en los programas y ayudas que se establezcan para facilitar el proceso de retorno a la Comunidad. Finalmente, se incluye una tercera disposición adicional que reconoce la necesidad de reglamentar un sistema de compensaciones de gastos y gratificaciones por asistencia a los órganos de participación ciudadana, que se desarrollará reglamentariamente.

También se incluyen tres disposiciones transitorias referidas al plazo e impulso necesario que se debe conceder a aquellos órganos de participación existentes para que se adapten a los nuevos requisitos estipulados en la presente ley. Al mismo tiempo, se estipula un plazo de transición para la adaptación de los nuevos Consejos de Participación Ciudadana y Consejo de Personas Valencianas en el Exterior.

Una disposición derogatoria establece la derogación de la Ley 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de participació ciutadana de la Comunitat Valenciana i la clàusula general de derogació de les disposicions de rang igual o inferior que se opongan al contenido de esta ley.

Finalmente, por medio de dos disposiciones finales, en primer lugar, se autoriza al Consell a dictar todas las disposiciones que sean necesarias para el desarrollo y ejecución posterior de lo previsto en la presente ley y, en particular, sobre materias y órganos encuadrados en la misma. En segundo lugar, se establece el régimen de entrada en vigor de la ley, que será al cabo de veinte días naturales de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

La presente ley cumple con los principios de buena regulación normativa establecidos en la Ley 1/2022, de 13 de abril, de transparencia y buen gobierno de la Comunidad Valenciana.

Igualmente, esta norma se adecua a los principios de buena regulación previstos en el artículo 129 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas. En primer lugar, respecto al cumplimiento del principio de necesidad, se ha expuesto detenidamente en esta exposición de motivos las razones, de carácter político y jurídico, que hacen necesaria la promulgación de una nueva regulación en materia de participación ciudadana, superando la vigente Ley 2/2015, de 2 de abril, de participación ciudadana de la Comunidad Valenciana. En cuanto a los principios de eficacia, eficiencia y proporcionalidad, de los motivos enunciados queda justificado que el instrumento apropiado para regular esta materia sea una disposición legislativa y que esta contiene la regulación imprescindible y suficiente para cubrir las necesidades y atender los objetivos que persigue. Respecto al principio de seguridad jurídica, esta ley está perfectamente integrada en el ordenamiento jurídico y nace con el fin de generar un marco normativo estable, claro e integrado que facilite el conocimiento y la comprensión por parte de la ciudadanía y de los órganos obligados

com s'ha explicat en aquesta exposició, el present text normatiu s'ha sotmés a un procés qualificat de participació ciutadana que ha permés recollir les aportacions de tota la ciutadania implicada. Tots els tràmits i aportacions al text han sigut publicats al portal de participació de la Generalitat i en el portal web de la Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica.

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1. Objecte

1. La present llei té per objecte regular, fomentar i garantir la participació de la ciutadania en els assumptes públics autonòmics i locals de la Comunitat Valenciana, tant directament com a través de les entitats en què s'integre.

2. Als efectes d'aquesta llei, s'entén per participació ciutadana el dret a intervenir individual o col·lectivament en els processos de presa de decisions per a incidir en la gestió, execució i seguiment de les polítiques públiques derivades de les funcions de govern i administració de la Generalitat i de les entitats locals valencianes.

Article 2. Fins

Són fins de la present llei:

1. Promoure i impulsar la participació de la ciutadania i facilitar que pugua tindre un paper protagonista en les polítiques públiques i en la presa de decisions.

2. Incorporar els coneixements i experiències de la ciutadania en l'elaboració de les polítiques públiques i l'avaluació dels resultats aconseguits.

3. Promoure i fer accessible la participació de tots els sectors de la població valenciana, amb atenció als col·lectius més vulnerables i especialment dels xiquets, les xiquetes i els adolescents mitjançant les adaptacions necessàries.

4. Impulsar una cultura participativa i posar en marxa estratègies educatives per a sensibilitzar i formar en participació des de la infància.

5. Acostar l'acció de govern de les entitats públiques a la ciutadania i establir mecanismes de participació ciutadana a través de l'escolta activa de la ciutadania.

6. Establir l'obligatorietat dels mecanismes de rendició de comptes de l'acció de govern i el seu control per part de la ciutadania.

7. Enfortir la vertebració de la societat civil per mitjà de la promoció i el foment de l'associacionisme.

8. Afavorir la cooperació i col·laboració entre l'administració de la Generalitat i la local quant a la gestió i el foment de la participació ciutadana i l'associacionisme.

9. Millorar i enfortir la comunicació entre l'acció de govern i la ciutadania.

10. Millorar l'eficàcia en l'acció política participativa.

Article 3. Principis generals

Sense perjudici de la resta d'obligacions legals, la interpretació i aplicació d'aquesta llei s'articularà entorn dels següents principis generals:

1. Governança democràtica, segons la qual l'acció de govern ha d'integrar mecanismes i processos que permeten una relació fluida entre la ciutadania i el poder executiu per a la presa de decisions.

2. Participació universal i inclusiva, en virtut de la qual es reconeix el dret a participar de tota la ciutadania valenciana, atenent a les situacions relacionades amb la diversitat territorial, generacional, de gènere, d'origen i totes aquelles en què la situació o risc d'exclusió social caracteritza les persones com a pertanyents a col·lectius vulnerables.

3. Vertebració social i cultura participativa, mitjançant la qual es promou l'associacionisme i les formes de participació col·lectiva organitzada.

4. Educació en la participació, entesa com el foment, des de nivells educatius primerencs i al llarg de la vida, de la promoció del dret a participar.

5. Rendició de comptes, mitjançant la qual la ciutadania participa en l'avaluació de l'execució de les polítiques públiques.

a aplicarla. Finalmente, respecto al principio de transparencia y como se ha explicado en esta exposición, el presente texto normativo se ha sometido a un proceso cualificado de participación ciudadana que ha permitido recoger las aportaciones de toda la ciudadanía implicada. Todos los trámites y aportaciones al texto se han publicado en el portal de participación de la Generalitat y en el portal web de la Conselleria de Participación, Transparencia, Cooperación y Calidad Democrática.

TÍTULO PRELIMINAR

Artículo 1. Objeto

1. La presente ley tiene por objeto regular, fomentar y garantizar la participación de la ciudadanía en los asuntos públicos autonómicos y locales de la Comunidad Valenciana, tanto directamente como a través de las entidades en las que se integre.

2. A los efectos de esta ley, se entiende por participación ciudadana el derecho a intervenir individual o colectivamente en los procesos de toma de decisiones para incidir en la gestión, ejecución y seguimiento de las políticas públicas derivadas de las funciones de gobierno y administración de la Generalitat y de las entidades locales valencianas.

Artículo 2. Fines

Son fines de la presente ley:

1. Promover e impulsar la participación de la ciudadanía y facilitar que pueda tener un papel protagonista en las políticas públicas y en la toma de decisiones.

2. Incorporar los conocimientos y experiencias de la ciudadanía en la elaboración de las políticas públicas y la evaluación de los resultados alcanzados.

3. Promover y hacer accesible la participación de todos los sectores de la población valenciana, con atención a los colectivos más vulnerables y especialmente de los niños, niñas y adolescentes mediante las necesarias adaptaciones.

4. Impulsar una cultura participativa y poner en marcha estrategias educativas para sensibilizar y formar en participación desde la infancia.

5. Acercar la acción de gobierno de las entidades públicas a la ciudadanía y establecer mecanismos de participación ciudadana a través de la escucha activa de la ciudadanía.

6. Establecer la obligatoriedad de los mecanismos de rendición de cuentas de la acción de gobierno y su control por parte de la ciudadanía.

7. Fortalecer la vertebración de la sociedad civil por medio de la promoción y fomento del asociacionismo.

8. Favorecer la cooperación y colaboración entre la administración de la Generalitat y la local en cuanto a la gestión y fomento de la participación ciudadana y el asociacionismo.

9. Mejorar y fortalecer la comunicación entre la acción de gobierno y la ciudadanía.

10. Mejorar la eficacia en la acción política participativa.

Artículo 3. Principios generales

Sin perjuicio del resto de obligaciones legales, la interpretación y aplicación de esta ley se articulará en torno a los siguientes principios generales:

1. Gobernanza democrática, según la cual la acción de gobierno debe integrar mecanismos y procesos que permitan una relación fluida entre la ciudadanía y el poder ejecutivo para la toma de decisiones.

2. Participación universal e inclusiva, en virtud de la cual se reconoce el derecho a participar de toda la ciudadanía valenciana, teniendo en cuenta las situaciones relacionadas con la diversidad territorial, generacional, de género, de origen y todas aquellas en las que la situación o riesgo de exclusión social caracterice a las personas como pertenecientes a colectivos vulnerables.

3. Vertebración social y cultura participativa, mediante la cual se promueve el asociacionismo y las formas de participación colectiva organizada.

4. Educación en la participación, entendida como el fomento, desde niveles educativos tempranos y a lo largo de la vida, de la promoción del derecho a participar.

5. Rendición de cuentas, mediante la cual la ciudadanía participa en la evaluación de la ejecución de las políticas públicas.

6. Claredat i proximitat comunicativa, en virtut de les quals la informació en els processos de participació ciutadana resulte senzilla i comprensible per al conjunt de la ciutadania, especialment per als xiquets, les xiquetes i els adolescents.

7. Transparència, amb la finalitat que tota la informació siga pública, accessible i al servei de la ciutadania.

8. Accessibilitat i neutralitat tecnològica, en virtut de les quals els mitjans i els instruments habilitats per a la participació han de ser comprensibles i utilitzables per totes les persones, evitant la discriminació tecnològica com a factor d'exclusió mitjançant estàndards tecnològics oberts i neutrals.

9. Vertebració territorial, per la qual es garanteix que les polítiques de participació arrelen en tot el territori de la Comunitat Valenciana i presten especial atenció a pal·liar les desigualtats dels territoris amb alt índex de despoblació.

10. Igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb diversitat funcional i/o en risc d'exclusió social en els processos de participació ciutadana.

11. Perdurabilitat, en virtut de la qual els instruments de participació han d'emmarcar-se en una perspectiva dinàmica del procés que permeta una participació contínua i sostinguda en el temps.

Article 4. Àmbit d'aplicació

Les disposicions d'aquesta llei s'aplicaran a l'exercici de les competències de govern i administració de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana i, en concret, a:

1. L'administració de la Generalitat i el seu sector públic instrumental, en els termes definits en l'article 2.3 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'hisenda pública, del sector públic instrumental i de subvencions.

2. Les entitats que integren l'administració local de la Comunitat Valenciana i les entitats del seu sector públic, vinculades o que en depenen, en els termes i abast establits en aquesta llei i sense perjudici de la seua normativa específica i el respecte a la seua autonomia.

3. Qualsevol altres entitats de dret públic amb personalitat jurídica vinculades a les administracions públiques o dependents de l'administració de la Generalitat o de les entitats que integren l'administració local de la Comunitat Valenciana, en els termes esmentats als apartats anteriors.

Article 5. Titulars del dret a la participació

1. Es reconeix el dret a participar a tots els ciutadans i les ciutadanes que tinguen residència a la Comunitat Valenciana.

2. Igualment, es reconeix aquest dret a la ciutadania espanyola resident a l'exterior de la Comunitat Valenciana que haja tingut el seu últim veïnatge administratiu a la Comunitat Valenciana. Es reconeix aquest mateix dret a la seua descendència.

3. Aquest dret a participar podrà ser exercit directament, a títol individual o a través de les entitats ciutadanes, enteses, a l'efecte de la present llei, com a:

a) Les entitats sense ànim de lucre que estiguen vàlidament constituïdes, d'acord amb la normativa que els siga aplicable i que desenvolupen la seua actuació en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, i les seues federacions i confederacions.

b) Les agrupacions de persones físiques o jurídiques que es conformen com a plataformes, moviments, fòrums o xarxes que desenvolupen la seua actuació en el territori valencià.

c) Les comunitats assentades de valencians i valencianes a l'exterior del territori de la Comunitat Valenciana en la manera establerta en l'article 3.3 de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana.

d) Qualsevol altres entitats diferents de les indicades quan així es preveja en les seues normes sectorials.

Article 6. Drets de la ciutadania

Es reconeixen, en els termes recollits en aquesta llei, els següents drets, ja siga de manera individual o col·lectiva:

1. Dret a participar en igualtat de condicions a través mecanismes previstos en aquesta llei, així com en qualsevol altres que tinguen la mateixa finalitat.

6. Claridad y proximidad comunicativa, en virtud de las cuales la información en los procesos de participación ciudadana resulte sencilla y comprensible para el conjunto de la ciudadanía, especialmente para los niños, niñas y adolescentes.

7. Transparencia, con el fin de que toda la información sea pública, accesible y al servicio de la ciudadanía.

8. Accesibilidad y neutralidad tecnológica, en virtud de las cuales los medios e instrumentos habilitados para la participación deben ser comprensibles y utilizables por todas las personas, evitando la discriminación tecnológica como factor de exclusión mediante estándares tecnológicos abiertos y neutrales.

9. Vertebración territorial, por la cual se garantiza que las políticas de participación arraiguen en todo el territorio de la Comunitat Valenciana y presten especial atención a paliar las desigualdades de los territorios con alto índice de despoblación.

10. Igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con diversidad funcional y/o en riesgo de exclusión social en los procesos de participación ciudadana.

11. Perdurabilidad, en virtud de la cual los instrumentos de participación tienen que enmarcarse en una perspectiva dinámica del proceso que permita una participación continua y sostenida en el tiempo.

Artículo 4. Ámbito de aplicación

Las disposiciones de esta ley se aplicarán al ejercicio de las competencias de gobierno y administración de las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana y, en concreto, a:

1. La administración de la Generalitat y su sector público instrumental, en los términos definidos en el artículo 2.3 de la Ley 1/2015, de 6 de febrero, de la Generalitat, de hacienda pública, del sector público instrumental y de subvenciones.

2. Las entidades que integran la administración local de la Comunitat Valenciana y las entidades de su sector público, vinculadas o que dependen de la misma, en los términos y alcance establecidos en esta ley y sin perjuicio de su normativa específica y el respeto a su autonomía.

3. Cualesquiera otras entidades de derecho público con personalidad jurídica vinculadas a las administraciones públicas o dependientes de la administración de la Generalitat o de las entidades que integran la administración local de la Comunitat Valenciana, en los términos mencionados en los apartados anteriores.

Artículo 5. Titulares del derecho a la participación

1. Se reconoce el derecho a participar a todos los ciudadanos y ciudadanas que tengan residencia en la Comunitat Valenciana.

2. Igualmente, se reconoce este derecho a la ciudadanía española residente en el exterior de la Comunitat Valenciana que haya tenido su última vecindad administrativa en la Comunitat Valenciana. Se reconoce este mismo derecho a su descendencia.

3. Este derecho a participar podrá ser ejercido directamente, a título individual o a través de las entidades ciudadanas, entendidas estas, a efectos de la presente ley, como:

a) Las entidades sin ánimo de lucro que estén válidamente constituídas, de acuerdo con la normativa que les sea de aplicación y que desarrollen su actuación en el ámbito de la Comunitat Valenciana, y sus federaciones y confederaciones.

b) Las agrupaciones de personas físicas o jurídicas que se conformen como plataformas, movimientos, foros o redes que desarrollen su actuación en el territorio valenciano.

c) Las comunidades asentadas de valencianos y valencianas en el exterior del territorio de la Comunitat Valenciana en la manera establecida en el artículo 3.3 del Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana.

d) Cualesquiera otras entidades diferentes de las indicadas cuando así se preveja en sus normas sectoriales.

Artículo 6. Derechos de la ciudadanía

Se reconocen, en los términos recogidos en esta ley, los siguientes derechos, ya sea de manera individual o colectiva:

1. Derecho a participar en igualdad de condiciones a través mecanismos previstos en esta ley, así como en cualesquiera otros que tengan la misma finalidad.

2. Dret a accedir a la informació necessària per a participar en els diferents mecanismes i en els processos de participació de manera gratuïta, clara, senzilla i accessible, de manera que es garantisca la igualtat i la no discriminació en el accés de les persones usuàries, en particular els col·lectius afectats per les diferents bretxes.

3. Dret a sol·licitar la col·laboració de les administracions públiques en activitats ciutadanes relacionades amb la participació.

4. Dret a emetre la seua opinió i a tindre un paper protagonista i corresponsable en la presa de decisions relatives a les polítiques públiques.

5. Dret a promoure la constitució d'organitzacions i d'agrupacions de persones, com ara associacions o fundacions, però també fòrums, moviments o plataformes de tota classe, amb o sense personalitat jurídica, que tinguen com a finalitat la participació ciutadana, i a integrar-s'hi.

Article 7. Obligacions de les administracions públiques

Són obligacions de les entitats públiques valencianes subjectes a l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei:

1. Integrar la participació ciutadana en el conjunt de les seues actuacions de manera real i efectiva, i pot ser presencial o telemàtica.

2. Establir mecanismes de participació perquè el dret a participar siga efectiu, amb especial consideració a les dificultats de la població amb déficits de competència digital, i a les necessitats específiques dels xiquets, xiquetes, adolescents, persones majors i altres col·lectius vulnerables.

3. Realitzar accions de comunicació i difusió, inclusives i universalment accessibles, dels diferents processos de participació ciutadana amb la finalitat que siguen coneguts pel conjunt de la ciutadania.

4. Garantir l'accés efectiu a la participació ciutadana de totes les persones en condicions d'equitat, sense cap tipus de discriminació i facilitar l'accés des de la igualtat d'oportunitats per a dones i homes en general i per a les persones que pertanyen a col·lectius vulnerables, així com adoptar les mesures necessàries per a aconseguir la participació de totes elles.

5. Fomentar i incentivar una cultura participativa a través, entre altres instruments, de la formació de la ciutadania i de programes d'educació orientats a promoure la participació efectiva de la infància i la joventut.

6. Establir mesures de foment, promoció i suport al dret d'associació i a l'associacionisme en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

7. Promocionar l'exercici efectiu del dret a la participació ciutadana a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, especialment a través de la configuració d'espais interactius en les seues seues electròniques, portals o pàgines webs.

8. Adequar la seua estructura i funcionament per a garantir l'exercici dels drets de participació i assegurar la formació del personal al seu servei en aquesta matèria.

9. Impulsar la subscripció de xarxes i aliances amb altres administracions públiques i entitats, públiques o privades, per a col·laborar i cooperar en el desplegament del dret de la participació ciutadana.

Article 8. Protecció de dades personals

1. Els tractaments de dades personals realitzats a través dels mecanismes i òrgans de participació ciutadana, regulats en la present llei, es duran a terme conforme a la corresponent normativa europea, estatal i autonòmica en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

2. La conselleria amb competències en matèria de participació ciutadana tindrà la consideració de responsable dels tractaments en relació amb el portal de participació, el Consell de Participació Ciutadana, el Registre d'Òrgans de Participació, el Registre de Persones Valencianes en l'Exterior i qualsevol altre tractament de dades que es derive de les seues funcions.

3. En relació amb els mecanismes i processos participatius, l'òrgan convocant tindrà la consideració de responsable del tractament.

4. En aquells casos en els quals, a conseqüència de l'objecte de participació, pogueren registrar-se o revelar-se dades de categories especials de les persones interessades o definides com de major risc, haurà de realitzar-se, amb caràcter previ, una avaluació d'impacte relativa

2. Derecho a acceder a la información necesaria para participar en los diferentes mecanismos y en los procesos de participación de manera gratuita, clara, sencilla y accesible, de forma que se garantice la igualdad y la no discriminación en el acceso de las personas usuarias, en particular los colectivos afectados por las diferentes brechas.

3. Derecho a solicitar la colaboración de las administraciones públicas en actividades ciudadanas relacionadas con la participación.

4. Derecho a emitir su opinión y a tener un papel protagonista y corresponsable en la toma de decisiones relativas a las políticas públicas.

5. Derecho a promover la constitución de organizaciones y de agrupaciones de personas, como por ejemplo asociaciones o fundaciones, pero también foros, movimientos o plataformas de toda clase, con o sin personalidad jurídica, que tengan como finalidad la participación ciudadana, y a integrarse.

Artículo 7. Obligaciones de las administraciones públicas

Son obligaciones de las entidades públicas valencianas sujetas al ámbito de aplicación de esta ley:

1. Integrar la participación ciudadana en el conjunto de sus actuaciones de manera real y efectiva, pudiendo ser presencial o telemática.

2. Establecer mecanismos de participación para que el derecho a participar sea efectivo, con especial consideración a las dificultades de la población con déficits de competencia digital, y a las necesidades específicas de los niños, niñas, adolescentes, personas mayores y otros colectivos vulnerables.

3. Realizar acciones de comunicación y difusión, inclusivas y universalmente accesibles, de los diferentes procesos de participación ciudadana con el fin de que sean conocidos por el conjunto de la ciudadanía.

4. Garantizar el acceso efectivo a la participación ciudadana de todas las personas en condiciones de equidad, sin ningún tipo de discriminación y facilitar el acceso desde la igualdad de oportunidades para mujeres y hombres en general y para las personas que pertenecen a colectivos vulnerables, así como adoptar las medidas necesarias para conseguir la participación de todas ellas.

5. Fomentar e incentivar una cultura participativa a través, entre otros instrumentos, de la formación de la ciudadanía y de programas de educación orientados a promover la participación efectiva de la infancia y la juventud.

6. Establecer medidas de fomento, promoción y apoyo al derecho de asociación y al asociacionismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana.

7. Promocionar el ejercicio efectivo del derecho a la participación ciudadana a través de las tecnologías de la información y la comunicación, especialmente a través de la configuración de espacios interactivos en sus sedes electrónicas, portales o páginas webs.

8. Adecuar su estructura y funcionamiento para garantizar el ejercicio de los derechos de participación y asegurar la formación del personal a su servicio en esta materia.

9. Impulsar la suscripción de redes y alianzas con otras administraciones públicas y entidades, públicas o privadas, para colaborar y cooperar en el desarrollo del derecho de la participación ciudadana.

Artículo 8. Protección de datos personales

1. Los tratamientos de datos personales realizados a través de los mecanismos y órganos de participación ciudadana, regulados en la presente ley, se llevarán a cabo conforme a la correspondiente normativa europea, estatal y autonómica en materia de protección de datos de carácter personal.

2. La conselleria con competencias en materia de participación ciudadana tendrá la consideración de responsable de los tratamientos en relación con el portal de participación, el Consejo de Participación Ciudadana, el Registro de Órganos de Participación, el Registro de Personas Valencianes en el Exterior y cualquier otro tratamiento de datos que se derive de sus funciones.

3. En relación con los mecanismos y procesos participativos, el órgano convocante tendrá la consideración de responsable del tratamiento.

4. En aquellos casos en los que, a consecuencia del objeto de participación, puedan registrarse o revelarse datos de categorías especiales de las personas interesadas o definidas como de mayor riesgo, se realizará, con carácter previo, una evaluación de impacto relativa a la protec-

a la protecció de dades en la qual s'haurà d'incloure una anàlisi dels riscos que pogueren derivar-se de la publicitat d'aquestes categories d'informació personal.

TÍTOL I
La participació ciutadana

CAPÍTOL I
Mecanismes de participació ciutadana

Secció primera
Disposicions generals

Article 9. Concepte

1. Els mecanismes de participació ciutadana són els processos i els instruments que permeten portar a la pràctica l'exercici del dret de participació ciutadana, en condicions d'igualtat real i efectiva, en els assumptes públics de la Comunitat Valenciana.

2. Les accions destinades a facilitar la participació ciutadana es podran canalitzar a través de qualsevol dels mecanismes disposats en aquesta llei o en altres lleis sectorials, normes reglamentàries o qualssevol altres de naturalesa anàloga.

Article 10. Mecanismes de participació ciutadana

Sense perjudici de qualsevol altre procediment o instrument que servisca per a afavorir la implicació de la ciutadania en els assumptes públics, són mecanismes de participació ciutadana:

1. Els processos de participació ciutadana.
2. La iniciativa ciutadana.
3. La participació en la producció normativa i en els instruments de planificació de les polítiques públiques.
4. Els pressupostos participatius.
5. Les consultes.
6. L'avaluació i el seguiment de les polítiques públiques i de la prestació dels serveis públics.

Secció segona
Processos de participació ciutadana

Article 11. Processos de participació ciutadana

1. Les administracions públiques promouran la celebració de processos de participació ciutadana per a dur a terme el contrast d'arguments i motivacions, exposats en un debat públic, en relació amb una política pública, entre l'administració i els diferents sectors o col·lectius afectats i d'aquests entre si.

2. L'inici dels processos de participació ciutadana correspon als òrgans competents de les administracions públiques en els respectius àmbits d'actuació. L'acord d'inici haurà d'incloure la naturalesa i caràcter del procés, els seus objectius i l'assumpte o assumptes objecte de deliberació, la identificació de les persones representants de l'entitat, els col·lectius cridats a participar, la metodologia del procés de deliberació i la duració màxima.

3. L'inici del procés haurà de comptar amb la suficient publicitat pels mitjans de què dispose l'òrgan convocant, havent de publicar-se, almenys, en la seua pàgina web. Així mateix, s'assegurarà que les persones participants puguen comptar amb la informació correcta, clara i suficient per a la presa de decisions.

4. La metodologia del procés comptarà amb tècniques deliberatives i propositives mitjançant les quals s'obtindran unes conclusions resultants, que seran vinculants per a l'ens convocant si així es preveu expressament. En tot cas, els resultats d'aquests processos seran públics. L'ens convocant haurà de pronunciar-se sobre els aspectes que incidixen en la seua actuació i sobre els compromisos que, en el seu cas, assumisca en conseqüència.

5. Aquests processos es duran a terme sense perjudici d'aquells altres expressament previstos en les normes generals i sectorials, que s'aplicaran amb l'abast i efectes establits en cada cas.

ción de datos en la que se incluirá un análisis de los riesgos que puedan derivarse de la publicidad de estas categorías de información personal.

TÍTULO I
La participación ciudadana

CAPÍTULO I
Mecanismos de participación ciudadana

Sección primera
Disposiciones generales

Artículo 9. Concepto

1. Los mecanismos de participación ciudadana son los procesos e instrumentos que permiten llevar a la práctica el ejercicio del derecho de participación ciudadana, en condiciones de igualdad real y efectiva, en los asuntos públicos de la Comunitat Valenciana.

2. Las acciones destinadas a facilitar la participación ciudadana se podrán canalizar a través de cualquiera de los mecanismos dispuestos en esta ley o en otras leyes sectoriales, normas reglamentarias o cualesquiera otros de naturaleza análoga.

Artículo 10. Mecanismos de participación ciudadana

Sin perjuicio de cualquier otro procedimiento o instrumento que sirva para favorecer la implicación de la ciudadanía en los asuntos públicos, son mecanismos de participación ciudadana:

1. Los procesos de participación ciudadana.
2. La iniciativa ciudadana.
3. La participación en la producción normativa y en los instrumentos de planificación de las políticas públicas.
4. Los presupuestos participativos.
5. Las consultas.
6. La evaluación y seguimiento de las políticas públicas y de la prestación de los servicios públicos.

Sección segunda
Procesos de participación ciudadana

Artículo 11. Procesos de participación ciudadana

1. Las administraciones públicas promoverán la celebración de procesos de participación ciudadana para llevar a cabo el contraste de argumentos y motivaciones, expuestos en un debate público, en relación con una política pública, entre la administración y los diferentes sectores o colectivos afectados y de estos entre sí.

2. El inicio de los procesos de participación ciudadana corresponde a los órganos competentes de las administraciones públicas en los respectivos ámbitos de actuación. El acuerdo de inicio incluirá la naturaleza y carácter del proceso, sus objetivos y el asunto o asuntos objeto de deliberación, la identificación de las personas representantes de la entidad, los colectivos llamados a participar, la metodología del proceso de deliberación y la duración máxima.

3. El inicio del proceso contará con la suficiente publicidad por los medios de los que disponga el órgano convocante, debiendo publicarse, al menos, en su página web. Así mismo, se asegurará que las personas participantes puedan contar con la información correcta, clara y suficiente para la toma de decisiones.

4. La metodología del proceso contará con técnicas deliberativas y propositivas mediante las que se obtendrán unas conclusiones resultantes, que serán vinculantes para el ente convocante si así se prevé expresamente. En todo caso, los resultados de estos procesos serán públicos. El ente convocante se pronunciará sobre los aspectos que incidan en su actuación y sobre los compromisos que, en su caso, asuma en consecuencia.

5. Estos procesos se llevarán a cabo sin perjuicio de aquellos otros expresamente previstos en las normas generales y sectoriales, que se aplicarán con el alcance y efectos establecidos en cada caso.

Secció tercera
Iniciativa ciutadana

Article 12. Iniciativa ciutadana en l'àmbit de la Generalitat

1. Es podran proposar iniciatives ciutadanes en les polítiques públiques i en l'elaboració de normes reglamentàries, així com propostes d'actuació d'interés públic.

2. Les iniciatives hauran de ser competència de la Generalitat i respectar la Constitució, l'Estatut d'autonomia i les lleis. Si la iniciativa afectara normes legals, s'aplicarà la regulació vigent de la iniciativa legislativa popular davant les Corts Valencianes.

3. Les persones o entitats promotores presentaran la seua iniciativa a través del portal de participació de la Generalitat.

4. La iniciativa haurà d'incloure, almenys, una descripció de la problemàtica que es pretén resoldre, l'objectiu que es pretén aconseguir i l'exposició de la via prioritària per a la seua consecució.

5. La proposta, per a poder prosperar, haurà d'aconseguir un suport mínim en el portal de participació de la Generalitat de cinc mil avales durant el termini de cinc mesos des de la seua publicació en el portal.

6. Aconseguit aquest suport, el departament competent en la matèria disposarà d'un termini de tres mesos per a elaborar un informe amb els arguments presentats per la ciutadania i amb la postura de la Generalitat sobre la iniciativa segons aspectes de valoració tècnica, econòmica i d'oportunitat. Aquest informe es publicarà en el portal de participació de la Generalitat per a coneixement públic.

Article 13. Iniciativa ciutadana en les entitats locals

Les entitats locals promouran la capacitat de la ciutadania per a presentar iniciatives, d'acord amb les seues competències i atribucions, establint en els seus instruments jurídics el nombre d'avales necessaris i el termini de la seua recollida, que en cap cas pot excedir els recollits en l'article 12 d'aquesta llei.

Secció quarta
Participació en l'elaboració de normes i plans

Article 14. Disposicions generals

1. Es garanteix l'accés i la participació activa de la ciutadania en els processos de producció normativa i en l'elaboració dels instruments de planificació de les polítiques públiques mitjançant les fases de consulta pública prèvia i l'audiència ciutadana.

2. Es podrà prescindir de les fases de consulta pública prèvia i audiència ciutadana en el cas de normes d'organització interna relatives a l'estructura i funcionament de l'administració, qüestions pressupostàries i les matèries de mètodes de treball i personal, o quan hi concorreguen raons greus d'interés públic que ho justifiquen. En tot cas, l'omissió d'aquests tràmits haurà de ser degudament motivada.

3. En l'àmbit de la Generalitat, tant la fase de consulta pública prèvia com l'audiència ciutadana es duran a terme a través del portal de participació.

4. Per a cada fase s'establirà un mínim d'un mes, durant el qual la ciutadania podrà manifestar les seues observacions i realitzar aportacions. En cas que s'haja declarat la urgència de la tramitació de l'expedient, el termini serà de deu dies naturals.

5. El Consell acordarà en el Pla anual normatiu de la Generalitat aquelles normes que, a més del debat obert en el portal de participació de la Generalitat, seran objecte d'un procés participatiu segons el que s'estableix en l'article 11 d'aquesta llei, per raó de la importància o interès que la futura regulació pugua suscitar en la ciutadania.

6. Les entitats locals garantirán la participació de la ciutadania en l'elaboració de normes i plans de la seua competència, i facilitaran canals de diàleg amb la ciutadania i amb aquells col·lectius especialment afectats en els seus drets i interessos.

Article 15. Consulta pública prèvia

1. Amb caràcter previ a l'elaboració d'un projecte o avantprojecte de llei o de reglament, s'ha d'oferir a la ciutadania informació sobre els antecedents, els problemes que es pretenen solucionar amb la nova regulació, la necessitat i l'oportunitat de l'aprovació, els objectius, les

Sección tercera
Iniciativa ciudadana

Artículo 12. Iniciativa ciudadana en el ámbito de la Generalitat

1. Se podrán proponer iniciativas ciudadanas en las políticas públicas y en la elaboración de normas reglamentarias, así como propuestas de actuación de interés público.

2. Las iniciativas serán competencia de la Generalitat y respetar la Constitución, el Estatuto de autonomía y las leyes. Si la iniciativa afectara normas legales, se aplicará la regulación vigente de la iniciativa legislativa popular ante las Corts Valencianes.

3. Las personas o entidades promotoras presentarán su iniciativa a través del portal de participación de la Generalitat.

4. La iniciativa incluirá, al menos, una descripción de la problemática que se pretende resolver, el objetivo que se pretende alcanzar y la exposición de la vía prioritaria para su consecución.

5. La propuesta, para poder prosperar, tendrá que conseguir un apoyo mínimo en el portal de participación de la Generalitat de cinco mil avales durante el plazo de cinco meses desde su publicación en el portal.

6. Conseguido este apoyo, el departamento competente en la materia dispondrá de un plazo de tres meses para elaborar un informe con los argumentos presentados por la ciudadanía y con la postura de la Generalitat sobre la iniciativa según aspectos de valoración técnica, económica y de oportunidad. Este informe se publicará en el portal de participación de la Generalitat para conocimiento público.

Artículo 13. Iniciativa ciudadana en las entidades locales

Las entidades locales promoverán la capacidad de la ciudadanía para presentar iniciativas, de acuerdo con sus competencias y atribuciones, estableciendo en sus instrumentos jurídicos el número de avales necesarios y el plazo de su recogida, que en ningún caso podrá exceder los recogidos en el artículo 12 de la presente ley.

Sección cuarta
Participación en la elaboración de normas y planes

Artículo 14. Disposiciones generales

1. Se garantiza el acceso y la participación activa de la ciudadanía en los procesos de producción normativa y en la elaboración de los instrumentos de planificación de las políticas públicas mediante las fases de consulta pública previa y la audiencia ciudadana.

2. Se podrá prescindir de las fases de consulta pública previa y audiencia ciudadana en el caso de normas de organización interna relativas a la estructura y funcionamiento de la administración, cuestiones presupuestarias y las materias de métodos de trabajo y personal, o cuando concurren razones graves de interés público que lo justifiquen. En todo caso, la omisión de estos trámites será debidamente motivada.

3. En el ámbito de la Generalitat, tanto la fase de consulta pública previa como la audiencia ciudadana se llevarán a cabo a través del portal de participación.

4. Para cada fase se establecerá un mínimo de un mes, durante el cual la ciudadanía podrá manifestar sus observaciones y realizar aportaciones. En caso de que se haya declarado la urgencia de la tramitación del expediente, el plazo será de diez días naturales.

5. El Consell acordarà en el Plan anual normativo de la Generalitat aquellas normas que, además del debate abierto en el portal de participación de la Generalitat, serán objeto de un proceso participativo según lo establecido en el artículo 11 de esta ley, por razón de la importancia o interés que la futura regulación pueda suscitar en la ciudadanía.

6. Las entidades locales garantizarán la participación de la ciudadanía en la elaboración de normas y planes de su competencia, y facilitarán canales de diálogo con la ciudadanía y con aquellos colectivos especialmente afectados en sus derechos e intereses.

Artículo 15. Consulta pública previa

1. Con carácter previo a la elaboración de un proyecto o anteproyecto de ley o de reglamento, se ofrecerá a la ciudadanía información sobre sus antecedentes, los problemas que se pretenden solucionar con la nueva regulación, la necesidad y la oportunidad de su aprobación, los

possibles solucions alternatives, i tota la informació que pugja ajudar la ciutadania a formar-se una opinió sobre la problemàtica. Els instruments de planificació també s'han de sotmetre a aquesta consulta. Per a fomentar la participació de la ciutadania, durant el procés de consulta pública prèvia s'ha de recollir les aportacions de les persones i de les organitzacions potencialment afectades per la futura norma.

2. L'obertura del tràmit de consulta pública prèvia haurà de publicar-se en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* almenys un dia abans del seu inici, indicant el termini en què el tràmit estarà disponible.

3. Així mateix, es podrà realitzar el procés de consulta pública prèvia en relació amb qualsevol proposta, actuació o decisió, programes o polítiques d'actuació sectorial en l'aplicació dels quals pugja ser rellevant informar, debatre o conèixer l'opinió ciutadana mitjançant la col·laboració i interacció entre la ciutadania i les institucions públiques.

4. Finalitzat el termini de consulta, es donarà publicitat als seus resultats en el portal de participació de la Generalitat.

Article 16. Audiència ciutadana

1. Una vegada redactat el text del projecte, avantprojecte o instrument de planificació, es durà a terme el tràmit d'informació pública, que tindrà per objecte donar audiència a tota la ciutadania per tal de recollir les seues aportacions.

2. Finalitzat aquest tràmit, s'elaborarà un informe justificatiu de les aportacions assumides i d'aquelles desestimades. Aquest informe es publicarà en el portal de participació de la Generalitat.

Secció cinquena

Participació ciutadana en l'elaboració de pressupostos

Article 17. Definició

Són pressupostos participatius aquells processos pels quals la ciutadania intervé en l'elaboració del pressupost de les administracions públiques valencianes, concretament a través de la proposta, l'execució i el seguiment en la gestió de les partides de despesa pública assignades específicament per a aquest fi.

Article 18. Disposicions comunes al desenvolupament de processos de pressupostos participatius en l'àmbit de la Comunitat Valenciana

1. Els processos de participació en els pressupostos de les administracions públiques valencianes hauran de subjectar-se als següents principis:

- Publicitat del procés.
- Informació pública i transparència.
- Igualtat, inclusió i accessibilitat, amb especial atenció als col·lectius amb majors dificultats per a intervindre en aquests processos i relacionar-se amb la tecnologia.
- Rendició de comptes.

2. Els processos hauran d'iniciar-se amb un període d'informació sobre l'obertura i les condicions del procés, i hauran de comptar, com a mínim, amb les fases següents:

- Presentació de propostes de la ciutadania.
- Valoració tècnica per part de l'administració.
- Votació i resultats.

3. Finalitzat el procés, l'administració haurà d'establir mecanismes que permeten el seguiment i control de l'execució de les propostes ciutadanes acceptades i incorporades en els corresponents pressupostos.

4. Les administracions valencianes col·laboraran entre si per a facilitar la realització dels processos que promouen. En especial, hauran de prestar-se suport mutu per a facilitar la participació de les persones amb majors dificultats per a intervindre en aquesta mena de processos.

Article 19. Els pressupostos participatius en l'àmbit de la Generalitat Valenciana

1. El Consell, mitjançant un acord, determinarà la dotació pressupostària que se sotmetrà al procés participatiu, els capítols de despesa afectats i el calendari d'execució. Els processos de pressupostos participatius es convocaran cada dos anys.

objetivos, las posibles soluciones alternativas, y toda la información que pueda ayudar a la ciudadanía a formarse una opinión sobre la problemática. Los instrumentos de planificación también se someterán a esta consulta. Para fomentar la participación de la ciudadanía, durante el proceso de consulta pública previa se recogerán las aportaciones de las personas y de las organizaciones potencialmente afectadas por la futura norma.

2. La apertura del trámite de consulta pública previa se publicará en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* al menos un día antes de su inicio, indicando el plazo en el que el trámite estará disponible.

3. Así mismo, se podrá realizar el proceso de consulta pública previa en relación con cualquier propuesta, actuación o decisión, programas o políticas de actuación sectorial en cuya aplicación pueda ser relevante informar, debatir o conocer la opinión ciudadana mediante la colaboración e interacción entre la ciudadanía y las instituciones públicas.

4. Finalizado el plazo de consulta, se dará publicidad a sus resultados en el portal de participación de la Generalitat.

Artículo 16. Audiencia ciudadana

1. Una vez redactado el texto del proyecto, anteproyecto o instrumento de planificación, se llevará a cabo el trámite de información pública, que tendrá por objeto dar audiencia a toda la ciudadanía para recoger sus aportaciones.

2. Finalizado este trámite, se elaborará un informe justificativo de las aportaciones asumidas y de aquellas desestimadas. Este informe se publicará en el portal de participación de la Generalitat.

Sección quinta

Participación ciudadana en la elaboración de presupuestos

Artículo 17. Definición

Son presupuestos participativos aquellos procesos por los que la ciudadanía interviene en la elaboración del presupuesto de las administraciones públicas valencianes, concretamente a través de la propuesta, ejecución y seguimiento en la gestión de las partidas de gasto público asignadas específicamente para este fin.

Artículo 18. Disposiciones comunes al desarrollo de procesos de presupuestos participativos en el ámbito de la Comunitat Valenciana

1. Los procesos de participación en los presupuestos de las administraciones públicas valencianes se sujetarán a los siguientes principios:

- Publicidad del proceso.
- Información pública y transparencia.
- Igualdad, inclusión y accesibilidad, con especial atención a los colectivos con mayores dificultades para intervenir en estos procesos y relacionarse con la tecnología.
- Rendición de cuentas.

2. Los procesos se iniciarán con un periodo de información sobre la apertura y condiciones del proceso, y contarán, como mínimo, con las siguientes fases:

- Presentación de propuestas de la ciudadanía.
- Valoración técnica por parte de la administración.
- Votación y resultados.

3. Finalizado el proceso, la administración establecerá mecanismos que permitan el seguimiento y control de la ejecución de las propuestas ciudadanas aceptadas e incorporadas en los correspondientes presupuestos.

4. Las administraciones valencianes colaborarán entre sí para facilitar la realización de los procesos que promuevan. En especial, se prestarán apoyo mutuo para facilitar la participación de las personas con mayores dificultades para intervenir en este tipo de procesos.

Artículo 19. Los presupuestos participativos en el ámbito de la Generalitat Valenciana

1. El Consell, mediante un acuerdo, determinará la dotación presupuestaria que se someterá al proceso participativo, los capítulos de gasto afectados y el calendario de ejecución. Los procesos de presupuestos participativos se convocarán cada dos años.

2. El procediment dels pressupostos participatius de la Generalitat es desplegarà reglamentàriament, haurà de subjectar-se al que s'estableix en l'article 18 i tindre en compte a més els requisits següents:

a) Es facilitarà la major participació del conjunt de la ciutadania de la Comunitat Valenciana, prestant especial atenció als xiquets, les xiquetes, les persones joves i les persones majors, així com als col·lectius socialment més vulnerables. La perspectiva de gènere haurà d'incloure's en totes les fases del procés.

b) En el disseny del procés haurà d'atendre's l'equilibri territorial i prestar atenció especial a les diferents àrees territorials i les seues peculiaritats en la distribució de les partides de despesa.

c) Les propostes ciutadanes hauran d'estar referides a actuacions que siguen competència de l'administració de la Generalitat, no podran ser contràries a l'ordenament jurídic i hauran d'estar alineades amb els objectius de desenvolupament sostenible, adoptats per l'Organització de les Nacions Unides en el marc de l'Agenda 2030.

3. La Generalitat assumirà totes aquelles propostes ciutadanes que hagen sigut considerades viables després d'una avaluació tècnica i objectiva, una vegada finalitzat el procés de votació ciutadana. Els diferents departaments encarregats d'executar les propostes per raó de la seua competència podran reformular-les perquè puguen resultar viables sempre que es mantinga el seu esperit i s'aconseguisquen els objectius d'interès general que recullen les propostes.

4. Amb la finalitat de garantir la coordinació, l'impuls i el seguiment del procés entre els diferents departaments del Consell, s'establiran les comissions de governança que hagen de regir el procés. Com a mínim es crearà una comissió tècnica per la valoració de les propostes.

5. Els resultats del procés s'incorporaran al projecte de llei de pressupostos de la Generalitat, en la qual s'identificaran clarament les actuacions derivades del procés participatiu i es recollirà el caràcter finalista dels crèdits assignats a cada proposta ciutadana.

Article 20. Pressupostos participatius en les entitats locals

1. Les entitats locals, d'acord amb les seues competències i atribucions, promouran la participació ciutadana en l'elaboració dels seus pressupostos. Per a això, establiran a través dels seus instruments normatius l'abast aquests processos, els quals hauran de subjectar-se, com a mínim, als principis i condicions recollits en l'article 18 d'aquesta llei.

2. La Generalitat, a través de la Xarxa de Governança Participativa de la Comunitat Valenciana, regulada en l'article 37 d'aquesta llei, col·laborarà amb les entitats locals de la Comunitat Valenciana en el foment i la realització dels seus pressupostos participatius, mitjançant accions de formació, sensibilització i assessorament tècnic.

Secció sisena Consultes ciutadanes

Article 21. Consultes ciutadanes

1. Les consultes ciutadanes són mecanismes pels quals les entitats públiques poden recaptar l'opinió de la ciutadania sobre determinats assumptes o polítiques públiques de la seua competència.

2. L'objecte d'aquestes consultes pot ser conèixer una opinió o rebre una aportació o valoració sobre assumptes d'interès públic que afecten un determinat col·lectiu de persones.

3. S'exclouen les consultes sobre assumptes el resultat de les quals contravinga la legalitat i les que afecten qüestions d'organització interna de l'administració.

4. Queden expressament excloses de la present llei les consultes populars referendàries previstes en l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana.

5. Les consultes ciutadanes hauran d'efectuar-se amb criteris de representativitat, pluralisme i diversitat.

6. Així mateix, s'utilitzaran aquells canals i espais de comunicació que asseguren una participació més efectiva.

7. L'ens que promoga la celebració de la consulta, almenys, haurà de:

a) Realitzar accions d'informació i difusió de la consulta.

b) Establir els fonaments que motiven la consulta o els objectius que es persegueixen, proporcionant en la mesura de les possibilitats els fonaments o antecedents tècnics o en general qualsevol tipus d'in-

2. El procedimiento de los presupuestos participativos de la Generalitat se desarrollará reglamentariamente, se sujetará a lo establecido en el artículo 18 y además tendrá en cuenta los siguientes requisitos:

a) Se facilitará la mayor participación del conjunto de la ciudadanía de la Comunitat Valenciana, prestando especial atención a los niños, niñas, personas jóvenes y mayores, así como a los colectivos socialmente más vulnerables. La perspectiva de género se incluirá en todas las fases del proceso.

b) En el diseño del proceso se atenderá al equilibrio territorial y prestar especial atención a las diferentes áreas territoriales y sus peculiaridades en la distribución de las partidas de gasto.

c) Las propuestas ciudadanas estarán referidas a actuaciones que sean competencia de la administración de la Generalitat, no podrán ser contrarias al ordenamiento jurídico y estarán alineadas con los objetivos de desarrollo sostenible, adoptados por la Organización de las Naciones Unidas en el marco de la Agenda 2030.

3. La Generalitat asumirá todas aquellas propuestas ciudadanas que hayan sido consideradas viables después de una evaluación técnica y objetiva, una vez finalizado el proceso de votación ciutadana. Los diferentes departamentos encargados de ejecutar las propuestas por razón de su competencia podrán reformularlas para que puedan resultar viables siempre que se mantenga su espíritu y se alcancen los objetivos de interés general que recojan las propuestas.

4. Con el fin de garantizar la coordinación, el impulso y el seguimiento del proceso entre los diferentes departamentos del Consell, se establecerán las comisiones de gobernanza que deban regir el proceso. Como mínimo se creará una comisión técnica para la valoración de las propuestas.

5. Los resultados del proceso se incorporarán al proyecto de ley de presupuestos de la Generalitat, en la que se identificarán claramente las actuaciones derivadas del proceso participativo y se recogerá el carácter finalista de los créditos asignados a cada propuesta ciutadana.

Artículo 20. Presupuestos participativos en las entidades locales

1. Las entidades locales, de acuerdo con sus competencias y atribuciones, promoverán la participación ciutadana en la elaboración de sus presupuestos. Para ello, establecerán a través de sus instrumentos normativos el alcance estos procesos, que se sujetarán, como mínimo, a los principios y condiciones recogidos en el artículo 18 de esta ley.

2. La Generalitat, a través de la Red de Gobernanza Participativa de la Comunitat Valenciana, regulada en el artículo 37 de esta ley, colaborará con las entidades locales de la Comunitat Valenciana en el fomento y la realización de sus presupuestos participativos, mediante acciones de formación, sensibilización y asesoramiento técnico.

Sección sexta Consultas ciudadanas

Artículo 21. Consultas ciudadanas

1. Las consultas ciudadanas son mecanismos por los que las entidades públicas pueden recaudar la opinión de la ciudadanía sobre determinados asuntos o políticas públicas de su competencia.

2. El objeto de estas consultas puede ser conocer una opinión o recibir una aportación o valoración sobre asuntos de interés público que afectan a un determinado colectivo de personas.

3. Se excluyen las consultas sobre asuntos cuyo resultado contravenga la legalidad y las que afectan a cuestiones de organización interna de la administración.

4. Quedan expresamente excluidas de la presente ley las consultas populares referendarias previstes en el Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana.

5. Las consultas ciudadanas se efectuarán con criterios de representatividad, pluralismo y diversidad.

6. Así mismo, se utilizarán aquellos canales y espacios de comunicación que aseguren una participación más efectiva.

7. El ente que promueva la celebración de la consulta, al menos, deberá:

a) Realizar acciones de información y difusión de la consulta.

b) Establecer los fundamentos que motivan la consulta o los objetivos que se persiguen, proporcionando en la medida de las posibilidades los fundamentos o antecedentes técnicos o en general cualquier tipo de

formació que facilite la consulta i millore la qualitat de la resposta o aportació ciutadana.

c) Determinar amb concreció l'objecte de la consulta i definir la metodologia i els i les possibles participants de la consulta.

d) Donar publicitat als resultats de la consulta.

8. Les consultes ciutadanes que es promoguen en el marc de les competències de la Generalitat s'anunciaran en el portal de participació ciutadana de la Generalitat.

Secció setena

Participació ciutadana en l'avaluació i seguiment de polítiques i serveis públics

Article 22. Avaluació i seguiment de les polítiques i serveis de la Generalitat

1. En l'avaluació dels serveis, de la gestió i de les polítiques públiques de la Generalitat s'establiran mecanismes de seguiment i auditoria per part de la ciutadania que permeten analitzar i valorar la seua implementació.

2. El Consell acordarà anualment les polítiques o serveis públics que seran sotmesos a avaluació ciutadana.

3. Els resultats d'aquests processos d'avaluació i seguiment es publicaran en el portal de participació ciutadana de la Generalitat.

Article 23. Auditoria ciutadana

1. Les persones i entitats ciutadanes contemplades en l'article 5 de la present llei podran participar en una auditoria ciutadana convocada específicament per a cada avaluació.

2. L'elecció de les persones cridades a participar en l'auditoria es realitzarà de manera transparent, mitjançant sorteig d'entre les que hagen manifestat l'interès per a participar en els processos d'avaluació. Els representants de les entitats ciutadanes del Consell de Participació Ciutadana participaran en qualsevol auditoria ciutadana convocada.

Es garantirà l'equilibri entre dones i homes, entre persones joves, adultes i majors, la representació territorial, així com la presència tant de persones expertes com no expertes.

Aquest mecanisme es regularà reglamentàriament.

Article 24. Avaluació i seguiment ciutadà de les polítiques i serveis públics de les entitats locals

Les entitats locals garantiran la presència de la ciutadania en els processos d'avaluació de les polítiques i serveis desenvolupats en execució de les seues competències i, per a això, establiran mecanismes de funcionament transparent i de composició equilibrada entre dones i homes i entre persones joves, adultes i majors.

CAPÍTOL II

Òrgans i espais de participació ciutadana

Secció primera

Òrgans de participació ciutadana

Article 25. Òrgans de participació

1. Els òrgans de participació ciutadana són canals estables de trobada i d'interlocució entre la ciutadania i les administracions públiques per a debatre i recollir opinions i propostes amb la finalitat d'incidir en les polítiques públiques.

2. L'administració de la Generalitat promourà la participació de la ciutadania en aquests òrgans a través d'estructures organitzades i vetlarà perquè es constituïsquen òrgans de participació sectorials en totes les àrees que es troben dins de l'àmbit de competències de la Generalitat.

3. Les entitats locals facilitaràn la creació d'òrgans de participació dins de l'àmbit de les seues competències i garantiràn les mínimes condicions de qualitat democràtica que s'estableixen en aquesta secció.

información que facilite la consulta y mejore la calidad de la respuesta o aportación ciutadana.

c) Determinar con concreción el objeto de la consulta y definir la metodología y las posibles personas participantes de la consulta.

d) Dar publicidad a los resultados de la consulta.

8. Las consultas ciudadanas que se promuevan en el marco de las competencias de la Generalitat se anunciarán en el portal de participación ciutadana de la Generalitat.

Sección séptima

Participación ciutadana en la evaluación y seguimiento de políticas y servicios públicos

Artículo 22. Evaluación y seguimiento de las políticas y servicios de la Generalitat

1. En la evaluación de los servicios, gestión y políticas públicas de la Generalitat se establecerán mecanismos de seguimiento y auditoria por parte de la ciudadanía que permitan analizar y valorar su implementación.

2. El Consell acordará anualmente las políticas o servicios públicos que serán sometidos a evaluación ciutadana.

3. Los resultados de estos procesos de evaluación y seguimiento se publicarán en el portal de participación ciutadana de la Generalitat.

Artículo 23. Auditoría ciutadana

1. Las personas y entidades ciudadanas contempladas en el artículo 5 de la presente ley podrán participar en una auditoria ciutadana convocada específicamente para cada evaluación.

2. La elección de las personas llamadas a participar en la auditoria se realizará de manera transparente, mediante sorteo de entre las que hayan manifestado interés para participar en los procesos de evaluación. Los representantes de las entidades ciudadanas del Consejo de Participación Ciutadana participarán en cualquier auditoria ciutadana convocada.

Se garantizará el equilibrio entre mujeres y hombres, entre personas jóvenes, adultas y mayores, la representación territorial, así como la presencia tanto de personas expertas como no expertas.

Este mecanismo se regulará reglamentariamente.

Artículo 24. Evaluación y seguimiento ciutadano de las políticas y servicios públicos de las entidades locales

Las entidades locales garantizarán la presencia de la ciudadanía en los procesos de evaluación de las políticas y servicios desarrollados en ejecución de sus competencias y, para ello, establecerán mecanismos de funcionamiento transparente y de composición equilibrada entre mujeres y hombres y entre personas jóvenes, adultas y mayores.

CAPÍTULO II

Órganos y espacios de participación ciutadana

Sección primera

Órganos de participación ciutadana

Artículo 25. Órganos de participación

1. Los órganos de participación ciutadana son canales estables de encuentro y de interlocución entre la ciudadanía y las administraciones públicas para debatir y recoger opiniones y propuestas con el fin de incidir en las políticas públicas.

2. La administración de la Generalitat promoverá la participación de la ciudadanía en estos órganos a través de estructuras organizadas y velará por que se constituyan órganos de participación sectoriales en todas las áreas que se encuentren dentro del ámbito de competencias de la Generalitat.

3. Las entidades locales facilitaràn la creación de órganos de participación dentro del ámbito de sus competencias y garantizarán las mínimas condiciones de calidad democrática que se establecen en esta sección.

Article 26. Composició

1. La representació de la ciutadania en els òrgans de participació ciutadana no podrà ser inferior al 60 % de la composició total de l'òrgan.
2. Per al compliment d'aquest requisit es considerarà ciutadania únicament les entitats ciutadanes de l'article 5.3 de la present llei.
3. En la composició dels òrgans de participació es complirà el que estableix la legislació vigent en matèria d'igualtat entre dones i homes. També haurà de garantir-se i promoure la participació de xiquets, xiquetes, joves, de les persones majors i altres col·lectius vulnerables.
4. L'elecció de persones representants es realitzarà respectant en tot moment els principis inspiradors de la democràcia representativa per mitjà d'un procés obert i transparent.
5. Els òrgans de participació podran comptar amb la participació de persones que tinguen la consideració d'expertes.

Article 27. Registre d'òrgans de participació

1. Es crearà el registre electrònic d'òrgans de participació ciutadana de la Generalitat, adscrit a l'òrgan directiu competent en matèria de participació ciutadana. El registre d'òrgans de participació és un registre electrònic de naturalesa administrativa, públic, independent, obert i gratuït.
2. En aquest registre quedaran inscrits els òrgans de participació de la Generalitat que complisquen els requisits establits en l'article 26 d'aquesta llei per a la seua sistematització, publicitat i difusió a la ciutadania.
3. Les dades que consten en aquest registre es publicaran en una guia d'utilitat pràctica per a la ciutadania, les dades de la qual seran d'accés lliure, en format reutilitzable i publicades en el portal de dades obertes de la Generalitat. Les dades que continga han d'estar disponibles i accessibles a través dels portals de transparència de la Generalitat, en els quals s'ha d'habilitar un accés directe convenientment identificat i visible, i ha de garantir-se que es difonga en formats reutilitzables. Són aplicables a la publicitat de les dades i de la informació del registre els límits previstos en la normativa vigent en matèria de transparència i, especialment, els previstos en la normativa de protecció de dades de caràcter personal.
4. La posada en marxa i funcionament del registre es desplegarà reglamentàriament.

Article 28. Altres fòrums de participació

Les administracions públiques, per a facilitar el debat i establir canals d'escolta activa a la ciutadania, podran establir altres fòrums específics de caràcter no permanent. Per a això establiran espais deliberatius amb la participació de persones expertes en la matèria, la societat civil organitzada o no organitzada, grups d'interès i institucions que es puguen veure afectats per l'assumpció d'una actuació de l'administració.

Secció segona El Consell de Participació Ciutadana

Article 29. Objecte i composició del Consell de Participació Ciutadana

1. El Consell de Participació Ciutadana és l'òrgan d'interlocució i debat entre les entitats ciutadanes i la Generalitat i assumeix funcions consultives, col·laboratives, de cogestió i d'impuls de l'acció del Consell en matèria de participació ciutadana.
2. El Consell de Participació Ciutadana està compost per representants d'entitats ciutadanes legalment constituïdes dels diferents sectors d'acord amb els criteris que es determinen reglamentàriament.

S'hi ha de conjugar la presència d'entitats d'àmbit territorial autonòmic i inferior, i garantir la representació equilibrada entre dones i homes, i entre persones joves, adultes i majors, com també l'equilibri en la representació territorial.

3. El Consell de Participació Ciutadana treballarà en ple i en comissions, i comptarà amb una secretaria –exercida per personal funcionari adscrit a l'òrgan competent en matèria de participació ciutadana–, així com amb el suport tècnic necessari per a exercir les seues funcions.

Artículo 26. Composición

1. La representación de la ciudadanía en los órganos de participación ciutadana no podrá ser inferior al 60 % de la composición total del órgano.
2. Para el cumplimiento de este requisito se considerará ciudadanía únicamente las entidades ciudadanas del artículo 5.3 de la presente ley.
3. En la composición de los órganos de participación se cumplirá lo establecido en la legislación vigente en materia de igualdad entre mujeres y hombres. También se garantizará y promoverá la participación de niños, niñas, jóvenes, de las personas mayores y otros colectivos vulnerables.
4. La elección de personas representantes se realizará respetando en todo momento los principios inspiradores de la democracia representativa por medio de un proceso abierto y transparente.
5. Los órganos de participación podrán contar con la participación de personas que tengan la consideración de expertas.

Artículo 27. Registro de órganos de participación

1. Se creará el registro electrónico de órganos de participación ciutadana de la Generalitat, adscrito al órgano directivo competente en materia de participación ciutadana. El registro de órganos de participación es un registro electrónico de naturaleza administrativa, público, independiente, abierto y gratuito.
2. En este registro quedarán inscritos los órganos de participación de la Generalitat que cumplan los requisitos establecidos en el artículo 26 de esta ley para su sistematización, publicidad y difusión a la ciudadanía.
3. Los datos que consten en este registro se publicarán en una guía de utilidad práctica para la ciudadanía, cuyos datos serán de acceso libre, en formato reutilizable y publicados en el portal de datos abiertos de la Generalitat. Los datos que contenga tendrán que estar disponibles y accesibles a través de los portales de transparencia de la Generalitat, en los cuales se habilitará un acceso directo convenientemente identificado y visible, y tendrá que garantizarse que se difunda en formatos reutilizables. Serán aplicables a la publicidad de los datos y de la información del registro los límites previstos en la normativa vigente en materia de transparencia y, especialmente, los previstos en la normativa de protección de datos de carácter personal.
4. La puesta en marcha y funcionamiento del registro se desarrollará reglamentariamente.

Artículo 28. Otros foros de participación

Las administraciones públicas, para facilitar el debate y establecer canales de escucha activa a la ciudadanía, podrán establecer otros foros específicos de carácter no permanente. Para ello establecerán espacios deliberativos con la participación de personas expertas en la materia, la sociedad civil organizada o no organizada, grupos de interés e instituciones que se puedan ver afectados por la asunción de una actuación de la administración.

Sección segunda El Consejo de Participación Ciutadana

Artículo 29. Objeto y composición del Consejo de Participación Ciutadana

1. El Consejo de Participación Ciutadana es el órgano de interlocución y debate entre las entidades ciudadanas y la Generalitat y asume funciones consultivas, colaborativas, de cogestión y de impulso de la acción del Consell en materia de participación ciutadana.
2. El Consejo de Participación Ciutadana estará compuesto por representantes de entidades ciudadanas legalmente constituidas de los diferentes sectores en atención a los criterios que se determinen reglamentariamente.

Se conjugará la presencia de entidades de ámbito territorial autonómico e inferior, y se garantizará la representación equilibrada entre mujeres y hombres, y entre personas jóvenes, adultas y mayores, así como el equilibrio en la representación territorial.

3. El Consejo de Participación Ciutadana trabajará en pleno y en comisiones, y contará con una secretaria –ejercida por personal funcionario adscrito al órgano competente en materia de participación ciutadana–, así como con el apoyo técnico necesario para ejercer sus funciones.

Article 30. Fins i funcions del Consell de Participació Ciutadana

1. El Consell de Participació Ciutadana té els fins següents:
  - a) Propiciar el reconeixement, valor i visibilitat dels moviments associatius, com a via idònia de la participació ciutadana, i procurar-ne la creació d'altres nous.
  - b) Impulsar la trobada entre l'administració de la Generalitat i la ciutadania, i facilitar-los la comunicació.
  - c) Fomentar la democràcia deliberativa i participativa, així com la codecisió en els àmbits en què siga possible, amb especial atenció a la participació de les dones i els col·lectius amb majors dificultats d'inclusió.
  - d) Fomentar l'associacionisme i el treball en xarxa, per a la consecució dels fins previstos en aquesta llei.
2. Són funcions del Consell de Participació Ciutadana:
  - a) Col·laborar en el disseny i l'execució d'actuacions per a fomentar la participació ciutadana i l'enfortiment del teixit associatiu, i especialment en els instruments de planificació.
  - b) Elaborar informes, propostes i recomanacions per a la millora de les polítiques públiques de la Generalitat en matèria de participació i foment de l'associacionisme.
  - c) Proposar a la conselleria competent en matèria de participació ciutadana projectes normatius en matèria de participació ciutadana i foment de l'associacionisme i col·laborar en la seua elaboració.
  - d) Avaluar l'execució de polítiques que es desenvolupen en matèria de participació ciutadana i foment de l'associacionisme.
  - e) Coordinar i impulsar la participació dels consells comarcals de ciutadania activa regulats en l'article 31 d'aquesta llei.
3. La composició, organització i règim de funcionament del Consell de Participació Ciutadana es regularà reglamentàriament, respectant el que s'estableix en l'article 26 d'aquesta llei.

Article 31. Consells comarcals de ciutadania activa

1. La Generalitat garantirà la creació d'espais i fòrums de participació en tot el territori de la Comunitat Valenciana per fomentar la vertebració territorial i la descentralització de la participació.
2. Es crearà un consell comarcal de ciutadania activa en cada comarca de la Comunitat, que actuarà com a extensió del Consell de Participació Ciutadana en cada territori, amb dependència funcional d'aquest consell, al qual donaran compte de les seues sessions. A aquests efectes, s'entén per comarca aquella pluralitat de municipis basada en característiques geogràfiques i humanes que comparteixen trets històrics, socials, culturals i lingüístics.
3. Cada consell comarcal ha d'estar vinculat directament al Consell de Participació Ciutadana i estar format per representants del teixit associatiu de la comarca i l'administració.
4. A les sessions dels consells comarcals podrà assistir la ciutadania resident a la comarca que vulga participar activament en la transmissió de les problemàtiques que afecten el seu entorn i funcionaran com a canal directe de propostes i necessitats de la ciutadania per al Consell de Participació Ciutadana.
5. Dels debats, propostes i interpel·lacions que es recullen en els consells comarcals donarà compte la presidència en el ple del Consell de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana.
6. La Xarxa de Governança Participativa regulada en l'article 37 facilitarà els mitjans necessaris i espais de reunió d'aquests consells comarcals.
7. El règim de funcionament dels consells comarcals de ciutadania activa es desplegarà reglamentàriament.

Secció tercera

El portal de participació ciutadana de la Generalitat

Article 32. Portal de participació ciutadana de la Generalitat

1. El portal de participació ciutadana de la Generalitat és el principal espai informatiu i d'interacció que permet informar, formar, debatre i decidir sobre les polítiques públiques de la Generalitat i el seu sector públic, amb el qual s'obri un canal on la ciutadania pot presentar les seues iniciatives i transmetre les seues opinions sobre la gestió del

Artículo 30. Fines y funciones del Consejo de Participación Ciudadana

1. El Consejo de Participación Ciudadana tiene los siguientes fines:
  - a) Propiciar el reconocimiento, valor y visibilidad de los movimientos asociativos, como vía idónea de la participación ciudadana, y procurar la creación de otros nuevos.
  - b) Impulsar el encuentro entre la administración de la Generalitat y la ciudadanía, y facilitarles la comunicación.
  - c) Fomentar la democracia deliberativa y participativa, así como la codecisión en los ámbitos en los que sea posible, con especial atención a la participación de las mujeres y los colectivos con mayores dificultades de inclusión.
  - d) Fomentar el asociacionismo y el trabajo en red, para la consecución de los fines previstos en esta ley.
2. Son funciones del Consejo de Participación Ciudadana:
  - a) Colaborar en el diseño y ejecución de actuaciones para fomentar la participación ciudadana y el fortalecimiento del tejido asociativo, y especialmente en los instrumentos de planificación.
  - b) Elaborar informes, propuestas y recomendaciones para la mejora de las políticas públicas de la Generalitat en materia de participación y fomento del asociacionismo.
  - c) Proponer a la conselleria competente en materia de participación ciudadana proyectos normativos en materia de participación ciudadana y fomento del asociacionismo y colaborar en su elaboración.
  - d) Evaluar la ejecución de políticas que se desarrollan en materia de participación ciudadana y fomento del asociacionismo.
  - e) Coordinar e impulsar la participación de los consejos comarcales de ciudadanía activa regulados en el artículo 31 de esta ley.
3. La composición, organización y régimen de funcionamiento del Consejo de Participación Ciudadana se regulará reglamentariamente, respetando lo establecido en el artículo 26 de esta ley.

Artículo 31. Consejos comarcales de ciudadanía activa

1. La Generalitat garantizará la creación de espacios y foros de participación en todo el territorio de la Comunitat Valenciana para fomentar la vertebración territorial y la descentralización de la participación.
2. Se creará un consejo comarcal de ciudadanía activa en cada comarca de la Comunitat, que actuará como extensión del Consejo de Participación Ciudadana en cada territorio, con dependencia funcional de este, al que darán cuenta de sus sesiones. A estos efectos, se entiende por comarca aquella pluralidad de municipios basada en características geográficas y humanas que comparten rasgos históricos, sociales, culturales y lingüísticos.
3. Cada consejo comarcal estará vinculado directamente al Consejo de Participación Ciudadana y estará formado por representantes del tejido asociativo de la comarca y la administración.
4. A las sesiones de los consejos comarcales podrá asistir la ciudadanía residente en la comarca que quiera participar activamente en la transmisión de las problemáticas que afectan su entorno y funcionarán como canal directo de propuestas y necesidades de la ciudadanía para el Consejo de Participación Ciudadana.
5. De los debates, propuestas e interpelaciones que se recojan en los consejos comarcales dará cuenta la presidencia en el pleno del Consejo de Participación Ciudadana de la Comunitat Valenciana.
6. La Red de Gobernanza Participativa regulada en el artículo 37 facilitará los medios necesarios y espacios de reunión de estos consejos comarcales.
7. El régimen de funcionamiento de los consejos comarcales de ciudadanía activa se desarrollará reglamentariamente.

Sección tercera

El portal de participació ciutadana de la Generalitat

Artículo 32. Portal de participación ciudadana de la Generalitat

1. El portal de participació ciutadana de la Generalitat es el principal espacio informativo y de interacción que permite informar, formar, debatir y decidir sobre las políticas públicas de la Generalitat y su sector público, con el que se abre un canal donde la ciudadanía puede presentar sus iniciativas y transmitir sus opiniones sobre la gestión del Consell.

Consell. La gestió i manteniment del portal correspon a l'òrgan directiu competent en matèria de participació ciutadana.

2. El portal de participació recull la implementació progressiva de processos de participació ciutadana a través de mitjans electrònics i la intervenció directa de la ciutadania en els assumptes públics, tant de manera individual com col·lectiva.

3. L'accés al portal ha de ser lliure per a tota la ciutadania i el seu disseny i ús accessibles a totes les persones. S'utilitzaran estàndards oberts i es garantirà la protecció de dades personals, la integritat de les informacions i comunicacions i la disponibilitat de les dades de manera lliure per a poder ser reutilitzables.

4. Quan el procés participatiu així ho requerisca, les persones participants hauran d'acreditar la seua identitat i el seu veïnatge administratiu. La Generalitat, en l'exercici de les seues potestats, haurà de comprovar i verificar l'exactitud de les dades declarades per la ciutadania mitjançant les consultes que siguen necessàries.

TÍTOL II

Promoció de la participació ciutadana i de l'associacionisme

CAPÍTOL I

Mesures de promoció de la participació

Article 33. Deure general de promoció

Les administracions públiques valencianes, en l'àmbit de les seues competències, establiran mesures de promoció amb la finalitat de promoure i consolidar la cultura participativa en el conjunt de la societat valenciana. Aquestes mesures comprendran, entre altres, les disposades en els articles següents.

Article 34. Programes de formació

1. Les administracions públiques valencianes planificaran i desenvoluparan programes de formació en matèria de participació ciutadana destinats al conjunt de la ciutadania, des de les edats més primerenques, i a les entitats ciutadanes.

2. La Generalitat, a través de l'òrgan administratiu responsable de la formació, implementarà accions formatives per a formar el personal al seu servei tant en coneixements sobre els mecanismes i els espais de participació ciutadana com en les obligacions que sobre aquest tema han adquirit les administracions públiques.

3. Les entitats locals promouran la formació en participació ciutadana del personal al seu servei.

Article 35. Mesures de sensibilització i difusió

1. Les administracions públiques valencianes promouran campanyes informatives d'àmplia difusió amb l'objectiu d'augmentar la cultura participativa a través de tots els mitjans disponibles, especialment a través dels mitjans tecnològics, i dels mitjans de comunicació públics de la seua titularitat.

2. La Generalitat comptarà amb la col·laboració dels mitjans de comunicació públics d'àmbit autonòmic per a la difusió de processos participatius que impliquen el conjunt de la ciutadania.

3. La difusió d'aquesta mena de processos es considera publicitat institucional i haurà de comptar amb les campanyes pertinents per a aconseguir l'objectiu d'informar massivament la ciutadania sobre els drets que se li atorguen.

4. Les administracions públiques valencianes han d'establir les mesures que faciliten la col·laboració dels mitjans de comunicació comunitària i de titularitat pública per a difondre els processos de participació ciutadana, i dels treballs i les activitats de les entitats, en compliment del dret d'accés als mitjans de comunicació públics recollit en l'article 20.3 de la Constitució espanyola.

Article 36. La participació ciutadana en el sistema educatiu valencià

1. Les administracions públiques fomentaran la cultura participativa en la ciutadania des d'edats primerenques a través del sistema educatiu valencià.

2. La Generalitat, a través de la conselleria competent en matèria d'educació, implementarà la formació contínua del professorat de totes

La gestión y mantenimiento del portal corresponde al órgano directivo competente en materia de participación ciudadana.

2. El portal de participación recoge la implementación progresiva de procesos de participación ciudadana a través de medios electrónicos y la intervención directa de la ciudadanía en los asuntos públicos, tanto de manera individual como colectiva.

3. El acceso en el portal será libre para toda la ciudadanía y su diseño y uso accesibles a todas las personas. Se utilizarán estándares abiertos y se garantizará la protección de datos personales, la integridad de las informaciones y comunicaciones y la disponibilidad de los datos de manera libre para poder ser reutilizables.

4. Cuando el proceso participativo así lo requiera, las personas participantes acreditarán su identidad y su vecindad administrativa. La Generalitat, en el ejercicio de sus potestades, comprobará y verificará la exactitud de los datos declarados por la ciudadanía mediante las consultas que sean necesarias.

TÍTULO II

Promoción de la participación ciudadana y del asociacionismo

CAPÍTULO I

Medidas de promoción de la participación

Artículo 33. Deber general de promoción

Las administraciones públicas valencianas, en el ámbito de sus competencias, establecerán medidas de promoción con el fin de promover y consolidar la cultura participativa en el conjunto de la sociedad valenciana. Estas medidas comprenderán, entre otras, las dispuestas en los siguientes artículos.

Artículo 34. Programas de formación

1. Las administraciones públicas valencianas planificarán y desarrollarán programas de formación en materia de participación ciudadana destinados al conjunto de la ciudadanía, desde las edades más tempranas, y a las entidades ciudadanas.

2. La Generalitat, a través del órgano administrativo responsable de la formación, implementará acciones formativas para formar al personal a su servicio tanto en conocimientos sobre los mecanismos y espacios de participación ciudadana como en las obligaciones que sobre este tema han adquirido las administraciones públicas.

3. Las entidades locales promoverán la formación en participación ciudadana del personal a su servicio.

Artículo 35. Medidas de sensibilización y difusión

1. Las administraciones públicas valencianas promoverán campañas informativas de amplia difusión con el objetivo de aumentar la cultura participativa a través de todos los medios disponibles, especialmente a través de los medios tecnológicos, y de los medios de comunicación públicos de su titularidad.

2. La Generalitat contará con la colaboración de los medios de comunicación públicos de ámbito autonómico para la difusión de procesos participativos que impliquen al conjunto de la ciudadanía.

3. La difusión de este tipo de procesos se considera publicidad institucional y contará con las campañas pertinentes para alcanzar el objetivo de informar masivamente a la ciudadanía sobre los derechos que se le otorguen.

4. Las administraciones públicas valencianas establecerán las medidas que faciliten la colaboración de los medios de comunicación comunitaria y de titularidad pública para difundir los procesos de participación ciudadana, y de los trabajos y las actividades de las entidades, en cumplimiento del derecho de acceso a los medios de comunicación públicos recogido en el artículo 20.3 de la Constitución española.

Artículo 36. La participación ciudadana en el sistema educativo valenciano

1. Las administraciones públicas fomentarán la cultura participativa en la ciudadanía desde edades tempranas a través del sistema educativo valenciano.

2. La Generalitat, a través de la conselleria competente en materia de educación, implementará la formación continua del profesorado de

les etapes educatives per a la facilitació de la participació a les aules, per a la qual cosa elaborarà un pla formatiu per al professorat que li permeta adquirir competències en democràcia participativa.

3. En els centres educatius dependents de la Generalitat, la participació ciutadana ha d'estar present en l'elaboració de les normes educatives, com ara els currículums de cada etapa, i sobretot en el projecte educatiu del centre. Cal promoure la implantació de dinàmiques i experiències participatives en els centres que impliquen tota la comunitat educativa.

4. El Consell Escolar de la Comunitat Valenciana es constitueix com l'òrgan de participació ciutadana garantista de la promoció de la cultura participativa en tots els àmbits de l'educació en el territori de la Comunitat Valenciana.

5. El consell escolar de centre és l'òrgan col·legiat de govern a través del qual es garanteix la participació dels diferents sectors que constitueixen la comunitat educativa i al qual correspon l'aprovació, entre altres, del projecte educatiu del centre, de les normes d'organització, funcionament i convivència, i de la programació general anual.

6. La direcció dels centres educatius públics, amb l'autorització prèvia del consell escolar del centre, facilitarà l'accés a les aules de les entitats facilitadores de la promoció de la cultura participativa per a l'execució de diferents programes participatius al llarg del curs escolar amb la finalitat de procurar la participació de la joventut en les polítiques públiques que l'afecten.

7. Els centres educatius de la Generalitat són espais públics que hauran d'obrir-se a la ciutadania per a la interacció cultural i cívica. Per a això, els centres establiran, en les seues normes d'organització i funcionament, uns horaris i unes normes d'ús d'uns certs espais dels mateixos centres per a poder ser utilitzats com a centres cívics i de reunió per als subjectes establits en l'article 5.3 d'aquesta llei, per al seu ús com a estructures de participació, espais de debat i intercanvi propositiu, d'acord amb el procediment que determine la conselleria competent en matèria d'educació, en la regulació de l'organització i el funcionament dels centres educatius públics.

8. S'ha de promoure la participació ciutadana en l'àmbit de l'ensenyament no formal (escoles de formació permanent d'adults, etc.) i fomentar la inclusió de les persones vulnerables o en risc d'exclusió que han eixit del sistema formatiu formal.

9. Per a assolir els objectius d'aquesta llei, les conselleries competents en matèria d'educació, participació ciutadana, joventut, infància i adolescència, acció comunitària i barris inclusius, igualtat i diversitat han de coordinar-se i col·laborar estretament per a promocionar la cultura participativa i la democràcia deliberativa en la ciutadania.

Article 37. Xarxa de Governança Participativa de la Comunitat Valenciana

1. La Xarxa de Governança Participativa de la Comunitat Valenciana és un espai de cooperació i col·laboració entre la Generalitat i els ens locals de la Comunitat que tinguen entre els seus compromisos la promoció i desenvolupament, en l'àmbit de les seues competències, d'una governança participativa.

2. Els ens locals s'adheriran a la Xarxa de Governança Participativa mitjançant un acord d'adhesió del ple pel qual es comprometran a subscriure el decàleg d'accions previstes en la carta d'adhesió, articulades a l'entorn dels eixos que defineixen una governança participativa.

3. La Generalitat, a través del departament competent en matèria de participació ciutadana, impulsarà instruments de col·laboració amb les entitats locals valencianes pertanyents a la Xarxa de Governança Participativa per al foment i desenvolupament de la participació ciutadana en el seu àmbit territorial i competencial.

Article 38. Foment de la investigació i la innovació en matèria de participació ciutadana

1. La Generalitat promourà la col·laboració amb les universitats, especialment amb les entitats previstes en l'article 5.3, el moviment associatiu, i amb altres administracions públiques amb la finalitat de fomentar la investigació en matèria de participació ciutadana. La Generalitat prendrà les mesures necessàries per a la creació de noves experiències participatives al territori de la Comunitat Valenciana, mitjançant

todas las etapas educativas para la facilitación de la participación en las aulas; para ello, elaborará un plan formativo para el profesorado que le permita adquirir competencias en democracia participativa.

3. En los centros educativos dependientes de la Generalitat, la participación ciudadana estará presente en la elaboración de las normas educativas, como por ejemplo los currículums de cada etapa, y sobre todo en el proyecto educativo del centro. Promoverá la implantación de dinámicas y experiencias participativas en los centros que impliquen a toda la comunidad educativa.

4. El Consejo Escolar de la Comunitat Valenciana se constituye como el órgano de participación ciudadana garantista de la promoción de la cultura participativa en todos los ámbitos de la educación en el territorio de la Comunitat Valenciana.

5. El consejo escolar de centro es el órgano colegiado de gobierno a través del cual se garantiza la participación de los diferentes sectores que constituyen la comunidad educativa y al cual corresponde la aprobación, entre otros, del proyecto educativo del centro, de las normas de organización, funcionamiento y convivencia, y de la programación general anual.

6. La dirección de los centros educativos públicos, con la previa autorización del consejo escolar del centro, facilitará el acceso a las aulas de las entidades facilitadoras de la promoción de la cultura participativa para la ejecución de diferentes programas participativos a lo largo del curso escolar con el fin de procurar la participación de la juventud en las políticas públicas que le afectan.

7. Los centros educativos de la Generalitat son espacios públicos que se abrirán a la ciudadanía para la interacción cultural y cívica. Para ello, los centros establecerán, en sus normas de organización y funcionamiento, unos horarios y unas normas de uso de ciertos espacios de los mismos centros para poder ser utilizados como centros cívicos y de reunión para los sujetos establecidos en el artículo 5.3 de esta ley, para su uso como estructuras de participación, espacios de debate e intercambio propositivo, de acuerdo con el procedimiento que determine la conselleria competente en materia de educación, en la regulación de la organización y el funcionamiento de los centros educativos públicos.

8. Se promoverá la participación ciudadana en el ámbito de la enseñanza no formal (escuelas de formación permanente de adultos, etc.), fomentando la inclusión de las personas vulnerables o en riesgo de exclusión que hayan salido del sistema formativo formal.

9. Para alcanzar los objetivos de esta ley, las consellerias competentes en materia de educación, participación ciudadana, juventud, infancia y adolescencia, acción comunitaria y barrios inclusivos, igualdad y diversidad se coordinarán y colaborarán estrechamente para promocionar la cultura participativa y la democracia deliberativa en la ciudadanía.

Artículo 37. Red de Gobernanza Participativa de la Comunitat Valenciana

1. La Red de Gobernanza Participativa de la Comunitat Valenciana es un espacio de cooperación y colaboración entre la Generalitat y los entes locales de la Comunitat que tengan entre sus compromisos la promoción y desarrollo, en el ámbito de sus competencias, de una gobernanza participativa.

2. Los entes locales se adherirán a la Red de Gobernanza Participativa mediante un acuerdo de adhesión del pleno por el que se comprometerán a subscribir el decálogo de acciones previstas en la carta de adhesión, articuladas en el entorno de los ejes que definen una gobernanza participativa.

3. La Generalitat, a través del departamento competente en materia de participación ciudadana, impulsará instrumentos de colaboración con las entidades locales valencianas pertenecientes a la Red de Gobernanza Participativa para el fomento y desarrollo de la participación ciudadana en su ámbito territorial y competencial.

Artículo 38. Fomento de la investigación y la innovación en materia de participación ciudadana

1. La Generalitat promoverá la colaboración con las universidades, especialmente con las entidades contempladas en el artículo 5.3, el movimiento asociativo, y con otras administraciones públicas con el fin de fomentar la investigación en materia de participación ciudadana. La Generalitat tomará las medidas necesarias para la creación de nuevas experiencias participativas en el territorio de la Comunidad Valenciana,

la creació de nous mecanismes, espais i fòrums específics per a aquest fi.

2. La Generalitat incentivarà la innovació ciutadana a través de la posada en marxa de laboratoris ciutadans, entesos com a espais per a la deliberació i cocreació de propostes que permeten fer front als reptes socials a què s'enfronta la població mitjançant mètodes d'innovació col·laborativa. Els laboratoris ciutadans seran eines d'inclusió social orientats a dissenyar iniciatives de polítiques sostenibles que fomenten i reforcen la cultura de la participació ciutadana, generant llaços socials que permeten no sols impulsar el desenvolupament del capital social, sinó també construir comunitat.

3. Es fomentarà la implantació de les mesures d'innovació en els diferents territoris de la Comunitat, ateses les característiques específiques de cadascun. Per a això la Generalitat disposarà els mitjans necessaris de col·laboració amb altres entitats públiques o privades per a dur a terme la implantació.

Article 39. Mesures per a l'accessibilitat

1. Amb la finalitat de facilitar la comprensió del conjunt de la ciutadania, les entitats públiques valencianes han d'incorporar en els diferents mecanismes de participació les mesures d'accessibilitat física, sensorial, comunicativa, cognitiva i d'adaptació, en general, que resulten necessàries per a fer-los accessibles a les diferents capacitats de les persones.

2. Es prestarà especial atenció a les mesures d'accessibilitat per a la població infantil i juvenil en els processos participatius que afecten els seus drets, tant en la informació oferida com en els canals de comunicació, adoptant formats accessibles i amigables perquè xiquets, xiquetes i adolescents puguen participar-hi.

3. A fi de garantir la igualtat en l'accés als llocs web i a les aplicacions per a dispositius mòbils a totes les persones usuàries, especialment a les persones amb diversitat funcional i les persones majors, s'adoptaran les mesures necessàries pel compliment dels requisits en aquesta matèria.

Article 40. Mesures de participació en la infància, adolescència i joventut

1. Amb la finalitat de garantir una participació real i efectiva dels xiquets, xiquetes i adolescents, les administracions públiques hauran de realitzar les adaptacions necessàries dels mecanismes i canals de participació per tal de tindre en compte les seues capacitats i necessitats específiques. Per a això, empraran formats i canals de difusió amigables i accessibles que asseguren una informació significativa, adequada i comprensible.

2. Quan la participació es duga a terme mitjançant fòrums o òrgans integrats exclusivament per xiquets, xiquetes i adolescents, es comptarà amb la facilitació de personal especialitzat, que assumirà un paper d'acompanyament. Tot i això, s'haurà de garantir l'autonomia de l'òrgan en la definició de les seues línies d'actuació.

3. Les administracions públiques promouran la constitució d'associacions infantils i juvenils i grups de joves que afavorisquen la participació de xiquets, xiquetes i joves, i donaran suport al seu funcionament.

4. Les entitats locals fomentaran, en l'àmbit de les seues competències, la participació infantil i juvenil que es canalitzarà preferentment a través dels respectius consells locals i territorials, els quals hauran de funcionar amb plena autonomia.

5. Els centres juvenils i d'oci educatiu, com també els centres de formació de persones adultes, com a espais de desenvolupament de l'educació no formal, han d'incorporar la participació ciutadana com a eix central de l'educació en valors que proporcionen.

CAPÍTOL II

Planificació i coordinació en matèria de participació ciutadana

Article 41. Instruments de planificació

1. Les polítiques en matèria de participació ciutadana a la Comunitat Valenciana es planificaran i coordinaran a través de plans o altres instruments anàlegs, degudament sotmesos a participació ciutadana.

2. En aquests plans es recollirà un diagnòstic i els objectius a aconseguir, així com els eixos de les actuacions, les vies i les metodologies a implantar i desenvolupar.

mediante la creación de nuevos mecanismos, espacios y foros específicos para este fin.

2. La Generalitat incentivarà la innovació ciutadana a través de la posada en marxa de laboratoris ciutadans, entesos com a espais per a la deliberació i cocreació de propostes que permeten afrontar els reptes socials a los que se enfrenta la població mediante métodos de innovación colaborativa. Los laboratorios ciudadanos serán herramientas de inclusión social orientados a diseñar iniciativas de políticas sostenibles que fomenten y refuercen la cultura de la participación ciudadana, generando lazos sociales que permitan no solo impulsar el desarrollo del capital social, sino también construir comunidad.

3. Se fomentarà la implantació de les mesures d'innovació en los diferentes territorios de la Comunitat, teniendo en cuenta las características específicas de cada uno. Para ello, la Generalitat dispondrá los medios necesarios de colaboración con otras entidades públicas o privadas para llevar a cabo la implantación.

Artículo 39. Medidas para la accesibilidad

1. Con el fin de facilitar la comprensión del conjunto de la ciudadanía, las entidades públicas valencianas incorporarán en los diferentes mecanismos de participación las medidas de accesibilidad física, sensorial, comunicativa, cognitiva y de adaptación, en general, que resulten necesarias para hacerlos accesibles a las diferentes capacidades de las personas.

2. Se prestará especial atención a las medidas de accesibilidad para la población infantil y juvenil en los procesos participativos que afecten sus derechos, tanto en la información ofrecida como en los canales de comunicación, adoptando formatos accesibles y amigables para que niños, niñas y adolescentes puedan participar en los mismos.

3. A fin de garantizar la igualdad en el acceso a los sitios web y a las aplicaciones para dispositivos móviles a todas las personas usuarias, especialmente a las personas con diversidad funcional y las personas mayores, se adoptarán las medidas necesarias para el cumplimiento de los requisitos en esta materia.

Artículo 40. Medidas de participación en la infancia, adolescencia y juventud

1. Con el fin de garantizar una participación real y efectiva de los niños, niñas y adolescentes, las administraciones públicas realizarán las adaptaciones necesarias de los mecanismos y canales de participación para tener en cuenta sus capacidades y necesidades específicas. Para ello, emplearán formatos y canales de difusión amigables y accesibles que aseguren una información significativa, adecuada y comprensible.

2. Cuando la participación se lleve a cabo mediante foros o órganos integrados exclusivamente por niños, niñas y adolescentes, se contará con la facilitación de personal especializado, que asumirá un papel de acompañamiento. Aun así, se deberá garantizar la autonomía del órgano en la definición de sus líneas de actuación.

3. Las administraciones públicas promoverán la constitución de asociaciones infantiles y juveniles y grupos de jóvenes que favorezcan la participación de niños, niñas y jóvenes, y apoyarán su funcionamiento.

4. Las entidades locales fomentarán, en el ámbito de sus competencias, la participación infantil y juvenil que se canalizará preferentemente a través de los respectivos consejos locales y territoriales, que funcionarán con plena autonomía.

5. Los centros juveniles y de ocio educativo, así como los centros de formación de personas adultas, como espacios de desarrollo de la educación no formal, incorporarán la participación ciudadana como eje central de la educación en valores que proporcianan.

CAPÍTULO II

Planificación y coordinación en materia de participación ciudadana

Artículo 41. Instrumentos de planificación

1. Las políticas en materia de participación ciudadana en la Comunitat Valenciana se planificarán y coordinarán a través de planes u otros instrumentos análogos, debidamente sometidos a participación ciudadana.

2. En estos planes se recogerá un diagnóstico y los objetivos a alcanzar, así como los ejes de las actuaciones, vías y metodologías a implantar y desarrollar.

Article 42. El Pla de participació ciutadana de la Generalitat

1. En l'àmbit de la Generalitat s'elaborarà el Pla de participació ciutadana de la Generalitat, la redacció del qual comptarà amb la participació del Consell de Participació Ciutadana. El pla serà aprovat pel Consell i tindrà una vigència de tres anys.

2. Correspondrà a l'òrgan directiu competent en matèria de participació l'elaboració, l'impuls, la coordinació, el seguiment i l'avaluació del pla.

3. Aquest pla inclourà específicament les problemàtiques del teixit associatiu.

4. Reglamentàriament s'establirà una comissió interdepartamental que articule la col·laboració en el disseny, execució i seguiment del pla.

Article 43. Coordinació i impuls de la participació ciutadana en la Generalitat

1. Amb la finalitat de promoure i vetlar per l'aplicació del que disposa aquesta llei, en cada departament del Consell i entitat del sector públic s'han de designar unitats administratives responsables que assumisquen les funcions d'impuls i coordinació amb l'òrgan directiu competent en matèria de participació ciutadana.

2. En particular, s'encarregaran d'impulsar la creació d'òrgans i espais de participació i la realització de processos participatius en el seu àmbit. A més, col·laboraran amb l'òrgan directiu competent en matèria de participació ciutadana en els continguts del portal de participació de la Generalitat i en l'execució dels pressupostos participatius.

Article 44. Planificació en l'àmbit local

1. Les entitats locals elaboraran els seus propis instruments de planificació de participació ciutadana.

2. La coordinació entre la Generalitat i les entitats locals es realitzarà a través de la Xarxa de Governança Participativa.

CAPÍTOL III

Mesures de foment de l'associacionisme

Article 45. Reconeixement del moviment associatiu

1. Les administracions públiques reconeixen el paper primordial de l'associacionisme en la pertinència i eficàcia de les polítiques públiques a la Comunitat Valenciana.

2. A l'efecte d'aquest capítol, s'entén per associacionisme el moviment de la societat civil canalitzat a través d'entitats ciutadanes amb personalitat jurídica i sense ànim de lucre, per a tractar els assumptes d'interés comunitari i oferir noves vies de comunicació entre la ciutadania i els poders públics.

Article 46. Foment de la participació ciutadana a través de les entitats ciutadanes

1. Per a consolidar un model de governança participativa en el territori de la Comunitat Valenciana la Generalitat establirà un marc col·laboratiu estable amb les entitats ciutadanes.

2. Així mateix, s'establiran mesures per a enfortir el teixit associatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana mitjançant el foment de la creació de noves entitats ciutadanes i l'establiment de mesures de promoció per les existents.

3. Els programes de foment es dissenyaran d'acord amb els principis establits en l'article 3 d'aquesta llei, amb especial atenció a combatre les desigualtats i a corregir els desequilibris territorials.

4. La Generalitat, en l'àmbit de les seues competències i de conformitat amb les disponibilitats pressupostàries, fomentarà, a través del departament competent en participació ciutadana, el desenvolupament d'activitats que promoguen i realitzen projectes de participació ciutadana i les infraestructures necessàries per a exercir les seues funcions.

5. Així mateix, establirà un sistema òptim de bestretes en les subvencions públiques, en el marc de la normativa aplicable, per a facilitar el compliment dels seus fins.

6. Es donarà difusió d'aquests projectes de participació ciutadana a través del portal de participació de la Generalitat.

Artículo 42. El Plan de participación ciudadana de la Generalitat

1. En el ámbito de la Generalitat se elaborará el Plan de participación ciudadana de la Generalitat, cuya redacción contará con la participación del Consejo de Participación Ciudadana. El plan será aprobado por el Consell y tendrá una vigencia de tres años.

2. Corresponderá al órgano directivo competente en materia de participación la elaboración, impulso, coordinación, seguimiento y evaluación del plan.

3. Este plan incluirá específicamente las problemáticas del tejido asociativo.

4. Reglamentariamente se establecerá una comisión interdepartamental que articule la colaboración en el diseño, ejecución y seguimiento del plan.

Artículo 43. Coordinación e impulso de la participación ciudadana en la Generalitat

1. Con el fin de promover y velar por la aplicación de lo dispuesto en esta ley, en cada departamento del Consell y entidad del sector público se designarán unidades administrativas responsables que asuman las funciones de impulso y coordinación con el órgano directivo competente en materia de participación ciudadana.

2. En particular, se encargarán de impulsar la creación de órganos y espacios de participación y la realización de procesos participativos en su ámbito. Además, colaborarán con el órgano directivo competente en materia de participación ciudadana en los contenidos del portal de participación de la Generalitat y en la ejecución de los presupuestos participativos.

Artículo 44. Planificación en el ámbito local

1. Las entidades locales elaborarán sus propios instrumentos de planificación de participación ciudadana.

2. La coordinación entre la Generalitat y las entidades locales se realizará a través de la Red de Gobernanza Participativa.

CAPÍTULO III

Medidas de fomento del asociacionismo

Artículo 45. Reconocimiento del movimiento asociativo

1. Las administraciones públicas reconocen el papel primordial del asociacionismo en la pertinencia y eficacia de las políticas públicas en la Comunitat Valenciana.

2. A efectos de este capítulo, se entiende por asociacionismo el movimiento de la sociedad civil canalizado a través de entidades ciudadanas con personalidad jurídica y sin ánimo de lucro, para tratar los asuntos de interés comunitario y ofrecer nuevos cauces de comunicación entre la ciudadanía y los poderes públicos.

Artículo 46. Fomento de la participación ciudadana a través de las entidades ciudadanas

1. Para consolidar un modelo de gobernanza participativa en el territorio de la Comunitat Valenciana la Generalitat establecerá un marco colaborativo estable con las entidades ciudadanas.

2. Así mismo, se establecerán medidas para fortalecer el tejido asociativo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana mediante el fomento de la creación de nuevas entidades ciudadanas y el establecimiento de medidas de promoción para las existentes.

3. Los programas de fomento se diseñarán de acuerdo con los principios establecidos en el artículo 3 de esta ley, con especial atención a combatir las desigualdades y a corregir los desequilibrios territoriales.

4. La Generalitat, en el ámbito de sus competencias y de conformidad con las disponibilidades presupuestarias, fomentarà, a través del departamento competente en participación ciudadana, el desarrollo de actividades que promuevan y realicen proyectos de participación ciudadana y las infraestructuras necesarias para ejercer sus funciones.

5. Así mismo, establecerá un sistema óptimo de anticipos en las subvenciones públicas, en el marco de la normativa aplicable, para facilitar el cumplimiento de sus fines.

6. Se dará difusión a estos proyectos de participación ciudadana a través del portal de participación de la Generalitat.

Article 47. Foment de l'educació en participació a través de les entitats ciutadanes

Per a desenvolupar la cultura de democràcia participativa a la Comunitat Valenciana, especialment en l'àmbit de la formació establida en l'article 34.1 d'aquesta llei, la Generalitat, a través del departament competent en matèria de participació ciutadana, fomentarà les activitats de les entitats ciutadanes destinades a tal fi.

Article 48. Cooperació interadministrativa i gestió comunitària

1. La Generalitat, directament mitjançant el departament competent en matèria de participació ciutadana o a través d'instruments de col·laboració amb les entitats locals, haurà de facilitar informació i prestar assessorament al teixit associatiu de la Comunitat Valenciana sobre les matèries regulades en aquesta llei.

2. El portal de participació oferirà un espai per a la visibilització de les entitats ciutadanes que desenvolupen la seua activitat a la Comunitat Valenciana.

3. La Generalitat, en col·laboració amb les entitats locals i amb les entitats ciutadanes, facilitarà espais públics de trobada, debat i intercanvi de coneixement en matèria de participació ciutadana. En aquest sentit, les administracions implementaran un model de cogestió comunitària dels espais públics destinats a la participació ciutadana.

4. La Generalitat fomentarà la gestió comunitària d'equipaments i serveis públics i desenvoluparà un marc normatiu que facilite que entitats ciutadanes arrelades al territori en puguen assumir la gestió.

Article 49. Foment i reconeixement de les bones pràctiques en matèria de participació ciutadana

La Generalitat ha de promocionar les bones pràctiques en matèria de participació ciutadana mitjançant la concessió de premis a projectes, realitzats per entitats, persones o centres docents, que aporten valor i innovació a favor de la participació ciutadana i de l'associacionisme participatiu.

TÍTOL III

La participació de les persones valencianes en l'exterior

Article 50. Foment i impuls de la participació ciutadana en l'exterior

1. La Generalitat facilitarà la participació efectiva de la ciutadania valenciana resident en l'exterior en les mateixes condicions i amb els mateixos requisits que les persones residents a la Comunitat Valenciana, i fomentarà especialment la participació de la joventut, amb la finalitat de promoure'n la implicació en els assumptes públics valencians, així com la de propiciar-ne el retorn.

2. Les persones titulars del dret a participar recollit en l'article 5.2 d'aquesta llei podran acreditar la seua condició mitjançant una declaració responsable.

Article 51. Fòrums de participació

1. La Generalitat donarà suport al moviment associatiu de la ciutadania valenciana en l'exterior i fomentarà la creació i el manteniment de l'activitat dels centres valencians en l'exterior (Cevex), que tindran com a objectiu prioritari la preservació dels vincles sentimentals, afectius, socials i culturals amb el poble valencià, així com el foment del coneixement de la seua història, la seua llengua pròpia i la seua cultura.

2. També seran objectius prioritaris dels Cevex la integració de la joventut resident en l'exterior, a fi d'assegurar el relleu generacional en aquests centres, i la prestació dels serveis d'orientació i informació per a les persones joves allí desplaçades, especialment per a contribuir a facilitar-los el retorn a la Comunitat Valenciana.

3. A l'efecte d'aquesta llei, tindrà la consideració de Cevex qualsevol associació vàlidament constituïda d'acord amb les normes vigents en el territori en què estiga situada, formada per una comunitat de valencians o valencianes assentada fora de la Comunitat Valenciana, que siga reconeguda com a tal pel Consell.

4. Els Cevex podran constituir-se en federacions i confederacions a l'efecte de defensar i integrar els seus interessos i de facilitar el compliment conjunt i coordinat dels seus fins.

Artículo 47. Fomento de la educación en participación a través de las entidades ciudadanas

Para desarrollar la cultura de democracia participativa en la Comunitat Valenciana, especialmente en el ámbito de la formación establecida en el artículo 34.1 de esta ley, la Generalitat, a través del departamento competente en materia de participación ciudadana, fomentará las actividades de las entidades ciudadanas destinadas a tal fin.

Artículo 48. Cooperación interadministrativa y gestión comunitaria

1. La Generalitat, directamente mediante el departamento competente en materia de participación ciudadana o a través de instrumentos de colaboración con las entidades locales, facilitará información y prestará asesoramiento al tejido asociativo de la Comunitat Valenciana sobre las materias reguladas en esta ley.

2. El portal de participación ofrecerá un espacio para la visibilización de las entidades ciudadanas que desarrollen su actividad en la Comunitat Valenciana.

3. La Generalitat, en colaboración con las entidades locales y con las entidades ciudadanas, facilitará espacios públicos de encuentro, debate e intercambio de conocimiento en materia de participación ciudadana. En este sentido, las administraciones implementarán un modelo de cogestión comunitaria de los espacios públicos destinados a la participación ciudadana.

4. La Generalitat fomentará la gestión comunitaria de equipamientos y servicios públicos y desarrollará un marco normativo que facilite que entidades ciudadanas arraigadas en el territorio puedan asumir su gestión.

Artículo 49. Fomento y reconocimiento de las buenas prácticas en materia de participación ciudadana

La Generalitat promocionará las buenas prácticas en materia de participación ciudadana mediante la concesión de premios a proyectos, realizados por entidades, personas o centros docentes, que aporten valor e innovación a favor de la participación ciudadana y del asociacionismo participativo.

TÍTULO III

La participación de las personas valencianes en el exterior

Artículo 50. Fomento e impulso de la participación ciudadana en el exterior

1. La Generalitat facilitarà la participació efectiva de la ciutadania valenciana resident en l'exterior en iguals condicions i amb els mateixos requisits que les persones residents en la Comunitat Valenciana, i fomentarà especialment la participació de la joventut, amb el fin de promover la implicación en los asuntos públicos valencianos, así como la de propiciar su retorno.

2. Las personas titulares del derecho a participar recogido en el artículo 5.2 de esta ley podrán acreditar su condición mediante una declaración responsable.

Artículo 51. Foros de participación

1. La Generalitat apoyará el movimiento asociativo de la ciudadanía valenciana en el exterior y fomentará la creación y mantenimiento de la actividad de los centros valencianos en el exterior (Cevex), que tendrán como objetivo prioritario la preservación de los vínculos sentimentales, afectivos, sociales y culturales con el pueblo valenciano, así como el fomento del conocimiento de su historia, su lengua propia y su cultura.

2. También serán objetivos prioritarios de los Cevex la integración de la juventud residente en el exterior, a fin de asegurar el relevo generacional en estos centros, y la prestación de los servicios de orientación e información para las personas jóvenes allí desplazadas, especialmente para contribuir a facilitarles su retorno a la Comunitat Valenciana.

3. A efectos de esta ley, tendrá la consideración de Cevex cualquier asociación válidamente constituída de acuerdo con las normas vigentes en el territorio en que esté situada, formada por una comunidad de valencianos o valencianas asentada fuera de la Comunitat Valenciana, que sea reconocida como tal por el Consell.

4. Los Cevex podrán constituirse en federaciones y confederaciones a efectos de defender e integrar sus intereses y de facilitar el cumplimiento conjunto y coordinado de sus fines.

5. Els Ce vex, com a instruments de participació en la vida social, cultural i política de la Comunitat Valenciana, seran considerats entitats ciutadanes amb els drets que estableix aquesta llei.

6. La Generalitat facilitarà la comunicació i interrelació entre els Ce vex i posarà a la seua disposició els mitjans necessaris per a l'organització de trobades físiques i telemàtiques que fomenten la connexió entre si i el desenvolupament d'accions conjuntes, així com amb les persones valencianes no associades residents en l'exterior, per a afavorir-los la integració i proximitat.

Article 52. Suport a les persones valencianes en l'exterior

1. Els departaments del Consell amb competències en les matèries que puguen tindre incidència en aquest àmbit prendran especialment en consideració:

a) Les persones valencianes en l'exterior, en el disseny i desenvolupament de les seues accions i programes, a efecte de facilitar l'accés als recursos públics i especialment per a afavorir-los el retorn a la Comunitat Valenciana.

b) Els Ce vex, en el disseny i desenvolupament dels seus programes, a efecte de la seua presa en consideració en els àmbits econòmic, social i cultural, reconeixent l'especificitat pròpia dels Ce vex.

2. S'afavorirà la visibilitat de les activitats dels Ce vex entre la ciutadania de la Comunitat Valenciana per a la posada en valor i reconeixement de la seua acció.

Article 53. Consell de Persones Valencianes en l'Exterior

1. El Consell de Persones Valencianes en l'Exterior exercirà les funcions consultives, col·laboratives i d'assessorament a l'administració de la Generalitat en relació amb els assumptes que afecten els drets i interessos de les comunitats valencianes en l'exterior i de les persones valencianes en l'exterior, amb especial consideració a afavorir-ne el retorn.

2. La composició, organització i règim de funcionament del Consell de Persones Valencianes en l'Exterior es regularà reglamentàriament, amb respecte del que s'estableix en l'article 26 d'aquesta llei. Estaran representats els departaments del Consell i les administracions de la Comunitat Valenciana amb competències que puguen tindre incidència en l'àmbit de les persones valencianes en l'exterior, així com els Ce vex. Es comptarà també amb la representació de ciutadania valenciana activa en la matèria objecte d'aquest òrgan.

Article 54. Registre de Persones Valencianes en l'Exterior

Amb la finalitat de facilitar la participació de la comunitat valenciana en l'exterior i de millorar la seua comunicació amb les administracions públiques valencianes, es crearà un registre electrònic de persones valencianes en l'exterior a través del portal de participació de la Generalitat.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Organització administrativa de la Generalitat en matèria de participació ciutadana

Amb la finalitat d'acomplir el que disposa l'article 43 d'aquesta llei, les normes d'organització i funcionament de l'administració de la Generalitat i de les entitats del sector públic atribuiran en l'àmbit de cada conselleria o organització les funcions relatives a la participació ciutadana a una o diverses unitats administratives.

Segona. Retorn a la Comunitat Valenciana

1. La Generalitat ha de facilitar el retorn a la Comunitat Valenciana de les persones valencianes residents a l'exterior i de les seues famílies, per a la qual cosa ha de dur a terme polítiques d'informació, orientació i seguiment del procés, per tal d'aconseguir una plena integració en la societat valenciana.

2. En matèria de retorn, tenen la consideració de persones valencianes a l'exterior:

a) Les persones nascudes a la Comunitat Valenciana que residisquen fora del seu territori.

b) La persona espanyola que ha residit un mínim de cinc anys a la Comunitat Valenciana i que el seu últim veïnatge administratiu abans de residir fora d'aquesta ha sigut a la Comunitat Valenciana.

5. Los Ce vex, como instrumentos de participación en la vida social, cultural y política de la Comunitat Valenciana, serán considerados entidades ciudadanas con los derechos que establece esta ley.

6. La Generalitat facilitará la comunicación e interrelación entre los Ce vex y pondrá a su disposición los medios necesarios para la organización de encuentros físicos y telemáticos que fomenten la conexión entre sí y el desarrollo de acciones conjuntas, así como con las personas valencianas no asociadas residentes en el exterior, para favorecerles la integración y proximidad.

Artículo 52. Apoyo a las personas valencianas en el exterior

1. Los departamentos del Consell con competencias en las materias que puedan tener incidencia en este ámbito tomarán especialmente en consideración a:

a) Las personas valencianas en el exterior, en el diseño y desarrollo de sus acciones y programas, a efecto de facilitar su acceso a los recursos públicos y especialmente para favorecerles el retorno a la Comunitat Valenciana.

b) Los Ce vex, en el diseño y desarrollo de sus programas, a efecto de su toma en consideración en los ámbitos económico, social y cultural, reconociendo la especificidad propia de los Ce vex.

2. Se favorecerá la visibilidad de las actividades de los Ce vex entre la ciudadanía de la Comunitat Valenciana para la puesta en valor y reconocimiento de su acción.

Artículo 53. Consejo de Personas Valencianas en el Exterior

1. El Consejo de Personas Valencianas en el Exterior ejercerá las funciones consultivas, colaborativas y de asesoramiento en la administración de la Generalitat en relación con los asuntos que afecten los derechos e intereses de las comunidades valencianas en el exterior y de las personas valencianas en el exterior, con especial consideración a favorecer su retorno.

2. La composición, organización y régimen de funcionamiento del Consejo de Personas Valencianas en el Exterior se regulará reglamentariamente, de acuerdo con lo establecido en el artículo 26 de esta ley. Estarán representados los departamentos del Consell y las administraciones de la Comunitat Valenciana con competencias que puedan tener incidencia en el ámbito de las personas valencianas en el exterior, así como los Ce vex. Se contará también con la representación de ciudadanía valenciana activa en la materia objeto de este órgano.

Artículo 54. Registro de Personas Valencianas en el Exterior

Con el fin de facilitar la participación de la comunidad valenciana en el exterior y de mejorar su comunicación con las administraciones públicas valencianas, se creará un registro electrónico de personas valencianas en el exterior a través del portal de participación de la Generalitat.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. Organización administrativa de la Generalitat en materia de participación ciutadana

En cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 43 de esta ley, las normas de organización y funcionamiento de la administración de la Generalitat y de las entidades del sector público atribuirán en el ámbito de cada conselleria u organización las funciones relativas a la participación ciudadana a una o varias unidades administrativas.

Segunda. Retorno a la Comunitat Valenciana

1. La Generalitat facilitará el retorno a la Comunitat Valenciana de las personas valencianas residentes en el exterior y de sus familias. Para ello llevará a cabo políticas de información, orientación y seguimiento del proceso, para alcanzar una plena integración en la sociedad valenciana.

2. En materia de retorno, tendrán la consideración de personas valencianas en el exterior:

a) Las personas nacidas en la Comunitat Valenciana que residan fuera de su territorio.

b) La persona española que ha residido un mínimo de cinco años en la Comunitat Valenciana y que su última vecindad administrativa antes de residir fuera de esta haya sido en la Comunitat Valenciana.

c) També tenen la consideració de persona valenciana a l'exterior les integrants del grup familiar de les persones previstes en les lletres a i b, entenent com a tals el cònjuge no separat legalment o la parella amb la qual mantinga una unió anàloga a la conyugal i la descendència fins al segon grau de consanguinitat o afinitat.

3. Tenen la consideració de persones valencianes retornades les valencianes i els valencians a l'exterior que tornen a la Comunitat Valenciana per a residir de manera estable.

4. Reglamentàriament s'ha d'establir el període de temps de residència a l'exterior, els requisits i altres condicions particulars per a adquirir la condició de persona valenciana retornada, com també el procediment per a obtenir el certificat de persona valenciana retornada a la Comunitat Valenciana.

Tercera. Sistema de compensació de despeses de la participació

1. Es reconeix el dret de les persones integrants dels òrgans de participació inscrits en el Registre d'Òrgans de Participació de la Generalitat que participen activament en processos o instruments de participació institucional a percebre una indemnització per despeses derivades dels desplaçaments necessaris per a la seua assistència a les reunions.

2. Es reconeix així mateix el dret de les entitats descrites en l'article 45.2 d'aquesta llei a la compensació de costos degudament acreditats en els quals pugua incórrer en ocasió de l'exercici del dret de participació ciutadana.

3. El desplegament d'aquesta disposició es realitzarà reglamentàriament.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. Adaptació dels òrgans de participació existents en el moment d'entrada en vigor d'aquesta llei

En el termini màxim de nou mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, els òrgans de participació existents s'adaptaran al que s'estableix en l'article 26 d'aquesta llei.

Per a realitzar aquesta adaptació l'òrgan directiu competent de la Generalitat en matèria de participació ciutadana elaborarà un catàleg actualitzat d'òrgans de participació i, posteriorment, impulsarà els procediments necessaris juntament amb els departaments del Consell en els quals existeixen òrgans de participació inclosos en el catàleg esmentat.

Segona. Règim transitori del Consell de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana

L'actual Consell de Participació Ciutadana creat en l'article 49 de la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, desplegat pel Decret 190/2016, de 16 de desembre, del Consell, pel qual es regula el Consell de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana, continuarà exercint les seues funcions fins que es constituïska el nou Consell de Participació Ciutadana creat en l'article 29 d'aquesta llei.

Tercera. Règim transitori del Consell de Centres Valencians en l'Exterior (Cevex)

L'actual Consell de Centres Valencians en l'Exterior (Cevex), creat en l'article 53 de la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, desplegat pel Decret 94/2016, de 22 de juliol, del Consell, pel qual es regulen els centres valencians en l'exterior de la Comunitat Valenciana, continuarà exercint les seues funcions fins que es constituïska el nou Consell de Persones Valencianes en l'Exterior creat en l'article 53 d'aquesta llei.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposen al que es preveu en la present llei i, de manera expressa, la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de participació ciutadana de la Comunitat Valenciana.

c) También tendrán la consideración de persona valenciana en el exterior las integrantes del grupo familiar de las personas previstas en las letras a y b, entendiéndose como tales el cónyuge no separado legalmente o la pareja con la que mantenga una unión análoga a la conyugal y su descendencia hasta el segundo grado de consanguinidad o afinidad.

3. Tendrán la consideración de personas valencianas retornadas las valencianas y valencianos en el exterior que vuelvan a la Comunitat Valenciana para residir de manera estable.

4. Reglamentariamente se establecerá el periodo de tiempo de residencia en el exterior, los requisitos y otras condiciones particulares para adquirir la condición de persona valenciana retornada, así como el procedimiento para obtener el certificado de persona valenciana retornada a la Comunitat Valenciana.

Tercera. Sistema de compensación de gastos de la participación

1. Se reconoce el derecho de las personas integrantes de los órganos de participación inscritos en el Registro de Órganos de Participación de la Generalitat que participan activamente en procesos o instrumentos de participación institucional a percibir una indemnización por gastos derivados de los desplazamientos necesarios para su asistencia a las reuniones.

2. Se reconoce así mismo el derecho de las entidades descritas en el artículo 45.2 de esta ley a la compensación de costes debidamente acreditados en los que pueda incurrir con ocasión del ejercicio del derecho de participación ciutadana.

3. El desarrollo de esta disposición se realizará reglamentariamente.

DISPOSICIONES TRANSITORIAS

Primera. Adaptación de los órganos de participación existents en el momento de entrada en vigor de esta ley

En el plazo máximo de nueve meses a contar desde la entrada en vigor de esta ley, los órganos de participación existents se adaptarán a lo establecido en el artículo 26 de esta ley.

Para realizar esta adaptación el órgano directivo competente de la Generalitat en materia de participación ciutadana elaborará un catálogo actualizado de órganos de participación y, posteriormente, impulsará los procedimientos necesarios junto con los departamentos del Consell en los que existan órganos de participación incluidos en dicho catálogo.

Segunda. Régimen transitorio del Consejo de Participación Ciutadana de la Comunitat Valenciana

El actual Consejo de Participación Ciutadana creado en el artículo 49 de la Ley 2/2015, de 2 de abril, de transparencia, buen gobierno y participación ciutadana de la Comunitat Valenciana, desarrollado por el Decreto 190/2016, de 16 de diciembre, del Consell, por el que se regula el Consejo de Participación Ciutadana de la Comunitat Valenciana, continuará ejerciendo sus funciones hasta que se constituya el nuevo Consejo de Participación Ciutadana creado en el artículo 29 de esta ley.

Tercera. Régimen transitorio del Consejo de Centres Valencianos en el Exterior (Cevex)

El actual Consejo de Centres Valencianos en el Exterior (Cevex), creado en el artículo 53 de la Ley 2/2015, de 2 de abril, de transparencia, buen gobierno y participación ciutadana de la Comunitat Valenciana, desarrollado por el Decreto 94/2016, de 22 de julio, del Consell, por el que se regulan los centros valencianos en el exterior de la Comunitat Valenciana, continuará ejerciendo sus funciones hasta que se constituya el nuevo Consejo de Persones Valencianas en el Exterior creado en el artículo 53 de esta ley.

DISPOSICIÓ DEROGATORIA

Única. Derogación normativa

Quedan derogadas todas las disposiciones de rango igual o inferior que se oponen a lo previsto en la presente ley y, de manera expresa, la Ley 2/2015, de 2 de abril, de la Generalitat, de participació ciutadana de la Comunitat Valenciana.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desplegament reglamentari i marc legal

1. S'autoritza el Consell per a desenvolupar reglamentàriament les disposicions contingudes en aquesta llei. En tot cas, en el termini de dotze mesos des de la publicació de la llei en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, el Consell realitzarà les modificacions normatives necessàries per a adaptar el contingut dels decrets enumerats en l'apartat dos d'aquesta disposició.

2. Fins que no es dicten les disposicions reglamentàries previstes en aquesta llei, en tot el que no s'hi oposa, continuaran en vigor:

El Decret 94/2016, 22 de juliol, del Consell, pel qual es regulen els centres valencians en l'exterior de la Comunitat Valenciana.

El Decret 190/2016, de 16 de desembre, del Consell, pel qual es regula el Consell de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana.

Segona. Entrada en vigor

La present llei entrarà en vigor als vint dies naturals d'haver-se publicat en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Per tant, ordene que tots els ciutadans i totes les ciutadanes, tribunals, autoritats i poders públics als quals pertoque, observen i facen complir esta llei.

València, 13 d'abril de 2023

El president de la Generalitat
XIMO PUIG I FERRER

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Desarrollo reglamentario y marco legal

1. Se autoriza al Consell para desarrollar reglamentariamente las disposiciones contenidas en esta ley. En todo caso, en el plazo de doce meses desde la publicación de la ley en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, el Consell realizará las modificaciones normativas necesarias para adaptar el contenido de los decretos enumerados en el apartado dos de esta disposición.

2. Hasta que no se dicten las disposiciones reglamentarias previstas en esta ley, en todo lo que no se oponga a esta, continuarán en vigor:

El Decreto 94/2016, 22 de julio, del Consell, por el que se regulan los centros valencianos en el exterior de la Comunitat Valenciana.

El Decreto 190/2016, de 16 de diciembre, del Consell, por el que se regula el Consejo de Participación Ciudadana de la Comunitat Valenciana.

Segunda. Entrada en vigor

La presente ley entrará en vigor a los veinte días naturales de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Por tanto, ordeno que todos los ciudadanos y todas las ciudadanas, tribunales, autoridades y poderes públicos a los que corresponda, observen y hagan cumplir esta ley.

València, 13 de abril de 2023

El president de la Generalitat
XIMO PUIG I FERRER